

Systematic Review of Action Research Strategy Barriers for the Teachers' Professional Development

Alireza Nasiri Firuz

Ph.D. in Higher Education Administration, Department of Educational Administration, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Tehran University, Tehran, Iran, (**Corresponding author**). [na-sirifiruz56@gmail.com](mailto:nasirifiruz56@gmail.com)

Abstract

Teachers' professional development through action research strategy is an important issue in all workplaces for encountering with complexities of modern society. This phenomenon is also true about education. This study was done with the purpose of qualitative study and systematic review of action research barriers and developing a model for it. In this study, qualitative and meta-synthesis method with the purpose of application has been used. By using purposive sampling of desirable cases, a comprehensive systematic review of documents was undertaken from different database researches and related citations between 2001 till 2023. Theme analysis was used to analyze the qualitative findings of 70 documents. Data, methodological and peripheral triangulation were used to ensure the credibility of the research. The results reveal that action research is a valuable tool for teachers to improve teaching and learning process, to increase pedagogical and instructional knowledge, and to positively impact students' learning. Furthermore, teachers experiment difficulties in conducting action research as academic and nonacademic barriers. Academic barriers include identification and detection barriers(theoretical, methodical, attitudinal and motivational), executive barriers(managerial, financial, educational, collaborative, professional ethics, technological and creative, environmental and supportive, efficient and expert human resource) and evaluation barriers(vague evaluation construction and judgement, weakness in noticing information, and barriers related to using results); and nonacademic barriers including individual barriers(cognitive, affective and meta-cognitive), organizational barriers(software and hardware) and extra-organizational barriers(cultural, policy making and educational system). Teachers have problems in doing action research. They don't have sufficient knowledge and skill for doing action research. Also, they don't have necessary resources and support. Additional workload and burden in the part of the teacher, writing anxiety, lack of time, and inadequate knowledge of research methodology are major barriers of teachers in conducting of action research strategy for teachers' professional development. At final, a categorization from barriers of research strategy as a conceptual model was done. Action research as a methodology acts a valuable tool for responding to growing needs of practical knowledge; a bridge between university research gaps and everyday applications; and also a strategy for participation in world competitions.

Keywords: action research, professional development, systematic review, barriers.

Received: 2024/07/03; Received in revised form: 2024/08/27; Accepted: 2024/09/15; Published Online: 2024/09/21

How To Cite: Nasiri Firuz, A (2024). Systematic Review of Action Research Strategy Barriers for the Teachers' Professional Development, *Journal of Research in Instructional Methods*, 2 (2), 47-79. doi: <https://doi.org/10.22091/jrim.2024.11103.1089>

Published by: University of Qom

© The Author(s)

Article type: Research

مرور نظام‌مند موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان

علیرضا نصیری فیروز

دکتری تخصصی مدیریت آموزش عالی، گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، ایران.
nasirifiruz56@gmail.com

چکیده

توسعه حرفه‌ای معلمان از طریق استراتژی اقدام‌پژوهی موضوعی مهم در همه محیط‌های کاری برای رویارویی موثر با پیچیدگی‌های جامعه مدرن است. این پدیده درباره آموزش نیز صدق می‌کند. این مطالعه با هدف مرور نظام‌مند و مطالعه کیفی موانع اقدام‌پژوهی (کنش پژوهی) و ارائه الگویی برای آن انجام شد. در این مطالعه، از روش کیفی و فراترکیب با هدف کاربردی استفاده شده است. با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند از نوع موارد مطلوب، تحلیل نظام‌مند و جامعی از اسناد مختلف پایگاه‌های اطلاعاتی و ارجاعات مرتبط بین سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۲ صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل یافته‌های کیفی ۷۰ سند، از تحلیل تم استفاده گردید. برای تأمین اعتبار پژوهش از مثلث سازی داده‌ای، روش‌شناسی و محیطی استفاده گردید. نتایج نشان می‌دهد که اقدام‌پژوهی ابزار ارزشمندی برای معلمان است تا فرایند آموزش و یادگیری را ارتقا، دانش آموزشی و تربیتی را بهبود، و به صورت مثبت بر یادگیری فراگیران اثر بگذارند. علاوه بر این، معلمان مشکلاتی را در اجرای اقدام‌پژوهی به صورت آکادمیک و غیرآکادمیک تجربه می‌کنند. موانع آکادمیک شامل موانع شناسایی و تشخیصی (نظری و تئوریک، روش‌شناسی، نگارشی و انگیزشی)، موانع اجرایی (مدیریتی، مالی، آموزشی، مشارکتی، اخلاق حرفه‌ای، فناوری و خلاقانه، محیطی و حمایتی، نیروی انسانی متخصص و کارآمد) و موانع ارزشیابی (ساختار ارزیابی و داوری نامشخص، ضعف اطلاع رسانی و موانع مرتبط با کاربست نتایج) و موانع غیرآکادمیک نیز به صورت موانع فردی (شناختی، عاطفی و فراشناختی)، موانع سازمانی (نرم‌افزاری و سخت‌افزاری) و موانع فراسازمانی (فرهنگی، سیاست‌گذاری و نظام آموزشی) می‌باشند. معلمان دانش و مهارت لازم برای انجام اقدام‌پژوهی را ندارند. همچنین، از حمایت‌ها و منابع لازم برای این فعالیت برخوردار نیستند. حجم کار و بار اضافی بر دوش معلم، اضطراب نوشتن، کمبود زمان و دانش ناکافی روش‌شناسی پژوهش، موانع عمده در اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان هستند. در نهایت، دسته‌بندی از موانع استراتژی اقدام‌پژوهی به صورت الگوی مفهومی انجام پذیرفت. اقدام‌پژوهی به عنوان یک روش‌شناسی، ابزار ارزشمندی برای پاسخ‌گویی به نیازهای روبه‌رشد دانش‌های عملی؛ پلی میان شکاف پژوهش دانشگاهی و کاربردهای روزمره و همچنین استراتژی برای مشارکت در رقابت‌های جهانی عمل می‌کند.

کلید واژه‌ها: اقدام‌پژوهی، توسعه حرفه‌ای، تحلیل نظام‌مند، موانع.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۱۳؛ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۶/۰۶؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۲۵؛ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۶/۳۱

استاد: نصیری‌فیروز، علیرضا (۱۴۰۳). مرور نظام‌مند موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان، پژوهش در روش‌های آموزش، ۲ (۲)، ۷۹-۴۷. doi: <https://doi.org/10.22091/jrim.2024.11103.1089>

نوع مقاله: پژوهشی

© نویسنده‌گان

ناشر: دانشگاه قم

مقدمه

امروزه این اصل مورد پذیرش همگان است که نیروی انسانی فرهیخته و ماهر بزرگترین سرمایه هر کشور محسوب می‌شود. انسان فرهیخته و پژوهشگر است که انسان توانمند و خلاق پرورش می‌دهد، یا تولید دانش و مهارت می‌کند (بدخشان، ۱۳۸۷). یکی از استراتژی‌ها برای توسعه و توانمندسازی معلمان، اقدام‌پژوهی (کنش پژوهی) است. اقدام‌پژوهی یکی از جدیدترین و چالش‌برانگیزترین روش‌های پژوهش در علوم اجتماعی است. چالش‌انگیزی این روش ریشه در تنوع برداشت‌ها و تفاوت‌ها در مفهوم‌پردازی‌ها دارد. اقدام‌پژوهی در آموزش، به‌ویژه در ۲۰ سال اخیر در میان کشورهای جهان اول و حتی در کشورهای درحال توسعه مورد توجه قرار گرفت. زمینه اقدام‌پژوهی به کار جان دیویی^۱ در سال ۱۹۲۰ و روان‌شناس امریکایی به نام کرت لوین^۲ در نیمه ۱۹۴۰ بر می‌گردد (ارفون راوید^۳، ۲۰۱۳). فرایندی انعطاف‌پذیر و دورانی برای دستیابی هم‌زمان به تغییر و شناخت (دیک^۴، ۲۰۰۲)؛ کوششی شخصی در راه رسیدن به شناخت از طریق پرداختن به فرایند پیشرفت و اصلاح (هاپکینز^۵، ۲۰۰۲)؛ رویکردی برای مطالعه و حل مسائل آموزشی توسط معلمان در واحد عمل‌گرای کلاس درس (کلهان^۶، ۲۰۰۳)؛ کندوکاو گام‌به‌گام مشکلات فرایند تدریس و شرکت در فرایند یاددهی - تدریس (بازرگان، ۱۳۸۳)؛ انجام پژوهش در عمل توسط افراد درگیر در یک مسئله برای حل یا کاهش آن مسئله (قاسمی‌پویا، ۱۳۸۳)؛ جدیدترین تحقیق در علوم اجتماعی و برقرارکننده پیوند کاملاً کاربردی بین نظریه و عمل (آهنچیان و...، ۱۴۰۱)؛ و کوشش برای برقراری ارتباط ارگانیک بین پژوهش و عمل آموزشی (لی^۷ و همکاران، ۲۰۲۲) تعاریفی است که صاحب‌نظران برای اقدام‌پژوهی ارائه کرده‌اند. با توجه به سه ویژگی اقدام‌پژوهی یعنی توصیف و انتقاد از وضع موجود، تأکید بر عمل یا تلفیق نظر و عمل، تغییر در جهت مطلوب؛ ریشه و پایگاه اقدام‌پژوهی (کنش‌پژوهی - معلم پژوهنده) با پراگماتیسم، مارکسیسم و نظریه انتقادی، استنتاج و انطباق شده است (جعفری‌احمدآبادی، ۱۳۸۹). اقدام‌پژوهی در گام‌های مارپیچی^۸ که هر کدام شامل برنامه‌ریزی، اقدام و ارزیابی نتایج اقدام است، توضیح داده شده است (لوین، ۱۹۴۶). لوین توضیح می‌دهد که اقدام‌پژوهی شکلی از پژوهش تجربی بر اساس مسائل تجربی گروه‌ها است. چرخه اقدام‌پژوهی شامل حقیقت‌یابی، مفهوم‌سازی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی است. اقدام‌پژوهی، فرایندی است که به‌واسطه آن، معلمان پیوسته

¹. John Davis

². Kurt Lewin

³. Erfon & Ravid

⁴. Dick

⁵. Hopkinz

⁶. Kolhan

⁷. Li

⁸. Spiral steps

به ارزیابی عملکرد خود پرداخته، مسائل جاری و واقعی کلاس خود را شناسایی و برای حل آنها تلاش می‌کنند و آموزش را با پژوهش در می‌آمیزند (دنسی^۱ و همکاران، ۲۰۰۴). از دیدگاه راولی^۲ و همکاران (۲۰۱۰)، اقدام‌پژوهی شامل گردآوری و تحلیل اطلاعات برای بهبود دانش و عمل آموزشی است. اقدام‌پژوهی فرایند نظام‌مند، طرح سؤال بازخوردی برای ارتقای فعالیت‌های آموزشی، یا حل مسائل و مشکلات در یک واحد عمل‌گرایی چون کلاس درس یا محیط کار است (دپارتمان آموزش^۳، ۲۰۱۷). اقدام‌پژوهی به‌عنوان یک روش شناسی برای پاسخ به نیاز روبه‌رشد و بیشتر دانش‌های عملی و مرتبط در علوم اجتماعی به کار می‌رود. اقدام‌پژوهی به‌عنوان پلی میان شکاف پژوهش دانشگاهی و کاربردهای روزمره عمل می‌کند (نولن و پوتن^۴، ۲۰۰۷؛ دی ریو^۵، ۲۰۰۳). امروزه، اقدام‌پژوهی نقش بسیار اساسی در همه‌ی موسسات آموزشی پایه بازی می‌کند و برای ارتقای پیامدهای آموزشی ضروری به نظر رسیده و همچنین سبب مشارکت در رقابت‌های جهانی می‌شود. علاوه بر این، اقدام‌پژوهی با ایده معلم تعاملی و معلم به‌عنوان پژوهشگر در ارتباط است. اقدام‌پژوهی رویکرد نظام‌مند و انتقادی برای کشف یک بافتار و زمینه آموزشی است و تلاش می‌کند تا به‌صورت عمدی در یک موقعیت مشکل‌زا مداخله کرده، تغییرات و بهبودهای بیشتری در عمل پدید آورد. همچنین اقدام‌پژوهی در دستان معلمان است و بازخورد، اقدام و تحول در فرایند بررسی فعالیت‌های آموزشی آنها جا دارند (برنز^۶، ۲۰۱۴). مطالعات زیادی پیامدهای مثبت اقدام‌پژوهی مانند بهبود آموزش و یادگیری، بازتاب فعالیت معلمان و رشد حرفه‌ای معلمان را گوشزد کرده‌اند. نامداری و همکاران (۱۳۹۰) مهمترین اهداف اقدام‌پژوهی در آموزش را ارج نهادن به تجربه پژوهشی معلمان؛ ایجاد انگیزه برای توانمندسازی و بالندگی معلمان؛ مستندسازی تجربه‌های مفید معلمان؛ کاربردی کردن یافته‌های پژوهش‌ها؛ گسترش تفکر پژوهش و حل مسائل جاری و ضروری؛ تقویت خودباوری و کمک به شکوفایی استعدادهای بالقوه معلمان و ایجاد زمینه برای ارتقای دانش و بازآموزی معلمان بر می‌شمارد. به‌ویژه اینکه اقدام‌پژوهی منجر به پیامدهای مثبت آموزشی دانش‌آموزان مانند ارتقای عملکرد تحصیلی، بهبود رفتارها و ارزش‌های مثبت و افزایش مهارت‌های بقا و زندگی می‌شود (برنز، ۲۰۱۱؛ دیک^۷، ۲۰۰۶؛ تیلور و مدینا^۸، ۲۰۱۳). متخصصان، اقدام‌پژوهی را کاهش‌دهنده فاصله نظر و عمل (هاپکینز^۹، ۲۰۰۲؛

^۱. Dancy

^۲. Rowley

^۳. Department of education

^۴. Nolen & Putten

^۵. De Zeeuw

^۶. Burns

^۷. Dick

^۸. Taylor & Medina

^۹. Hopkins

عامل رشد حرفه‌ای (والی و هاوولی^۱، ۲۰۰۲)؛ ارتقادهنده رشد شخصی معلم (مایرز^۲، ۱۹۹۶)؛ غیرمتمرکزکننده برنامه درسی (بختیاری، ۱۳۸۶) و رواساز عمل آموزشی (زیکنر^۳، ۲۰۰۱) می‌دانند. آموزش پایه مانند ابتدایی و متوسطه اول، هنوز در مرحله انطباق با پذیرفتن اقدام‌پژوهی به‌عنوان بخشی از فرهنگ آموزشی‌شان هستند (سالازا - کلمنا^۴، ۲۰۰۶). بروک مایر^۵ (۲۰۰۷)، به فعالیت بازتابی^۶، به‌عنوان بنیان اساسی حرفه‌ای‌گری در مطالعه خود دست یافت. اقدام‌پژوهی، دانش ارزشمندی برای بهبود و ارتقای فعالیت کلاسی آماده نموده و زمینه را برای تحول فعالیت کلاس درس فراهم می‌کند. علاوه بر این، یکی از مهمترین کارکردهای اقدام‌پژوهی این است که شکاف‌ها میان مطالعات نظری فراگرفته شده در دانشگاه و تدریس عملی در کلاس درس را می‌پوشاند (چوالیر و باکلز^۷، ۲۰۱۹؛ ادوارد گروز و کمیس^۸، ۲۰۱۶). اقدام‌پژوهی تلاش می‌کند تا مسائل فوری آموزشی و موضوعاتی چون تعلیم و تربیت؛ مدیریت کلاس درس؛ آموزش و یادگیری؛ راهبری آموزشی و ارزیابی؛ جامعه و ارتباطات مدرسه را در میان سایرین حل نماید (مرتلر^۹، ۲۰۱۶؛ چوالیر و باکلز، ۲۰۱۹؛ یولا^{۱۰}، ۲۰۱۱). هرچند اقدام‌پژوهی قابلیت‌هایی دارد، اما به جهت ناشناخته‌بودن کمتر از آن استفاده می‌شود (عابدی و همکاران، ۱۳۸۶). علی‌رغم فواید و پیامدهای مثبت اقدام‌پژوهی، در این مسیر موانع و دشواری‌هایی وجود دارند که دستیابی و سهولت توانمندسازی و دانش‌افزایی معلمان را با مشکل مواجه می‌سازند. از نظر زوبر و پری^{۱۱} (۲۰۱۰) مانع، عامل بازدارنده‌ای است که از به‌کارگیری ابزارهای مشخص سیاست‌جولوگیری و یا راه‌های اجرایی شدن آن را محدود می‌کند. موانع می‌توانند باعث بی‌اثر شدن سیاست شوند و جلوی موفقیت استراتژی را بگیرند (کنسولت^{۱۲}، ۲۰۰۹). علی‌رغم تلاش برای نهادینه‌سازی اقدام‌پژوهی در آموزش پایه و بسیاری از برنامه‌ها و فعالیت‌های معلم پژوهنده، بهره‌وری معلمان هنوز در سطح پایین قرار دارد (وینلوان^{۱۳}، ۲۰۱۱؛ مایر^{۱۴}، ۲۰۱۷؛ کیلی و مولینز^{۱۵}، ۲۰۰۵). اهمیت و ضرورت انجام این مطالعه از آنجا ناشی می‌شود که با بررسی‌های به‌عمل‌آمده،

1. Valli & Hawley

2. Mayers

3. Zeichner

4. Salazar - Clemena

5. Brookmyer

6. Reflective activity

7. Chevalier & Buckles

8. Edwards Groves & Kemmis

9. Mertler

10. Ulla

11. Zuber & Perry

12. Konsult

13. Vinluan

14. Mapa

15. Kiley & Mullins

مشخص گردید که تاکنون پیرامون موانع اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی در آموزش و پرورش پژوهش‌جامع و کاملی انجام صورت نگرفته است. هاپکینز^۱ (۲۰۰۲) بیان می‌کند که منتقدان، غالباً بر عدم رعایت دقت در طرح اقدام‌پژوهی انگشت می‌گذارند. هدف آنها حمله مستقیم به ماهیت اقدام‌پژوهی می‌باشد. افراط در کاربرد واژه‌هایی مانند مسئله، بهبود، نیازسنجی و غیره این تصور را به وجود می‌آورد که اقدام‌پژوهی انگاره کمبود افزایش مهارت‌های شغلی است. نامداری و همکاران (۱۳۹۲) به مطالعه و شناسایی موانع اجرای برنامه معلم پژوهنده از دیدگاه معلمان پژوهنده و کارشناسان پرداختند. از نظر آنان، مهمترین موانع اجرای اقدام‌پژوهی: مدیریتی، اطلاع‌رسانی، توانایی پژوهشی، ارزشیابی، سازمانی، آموزشی، محتوایی و اطلاع‌یابی می‌باشد. کشت‌ورز و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی موانع اقدام‌پژوهی از دیدگاه معلمان پژوهنده دوره ابتدایی پرداختند. عدم آموزش و آشنایی معلمان در زمینه روش‌شناسی، به‌عنوان مهمترین موانع محسوب می‌شوند. موانع شخصی، سازمانی، اجرایی، قانونی و روش‌شناسی از موانع مهم در زمینه اقدام‌پژوهی به شمار می‌روند. ناجیبوا^۲ (۲۰۱۹) به مطالعه چالش‌های اجرای اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان پرداخت. از نظر او معلمان در درجه اول، دانش اقدام‌پژوهی اندکی دارند؛ در درجه دوم، مهارت‌های لازم برای اجرای پژوهش را ندارند و در نهایت، منابع و حمایت کافی در اختیار ندارند. گلمکانی و همکاران (۱۴۰۰) به مطالعه تجربه زیسته معلمان از نحوه اجرای طرح‌های اقدام‌پژوهی پرداختند. از نظر آنها مهمترین چالش‌های اقدام‌پژوهی، تعدد قوانین اداری، ضعف داوری و بازخورد نتایج، عدم استقبال از نتایج اقدام‌پژوهی، ضعف برنامه‌های توانمندسازی و دانش‌افزایی معلمان، عدم حمایت مالی از آنها، کمبود زمان و فرسودگی شغلی، عدم تناسب تقدیرنامه‌ها و کاربردی نبودن نتایج اقدام‌پژوهی هستند. مدنی و همکاران (۱۴۰۱) سه مقوله اصلی تفکر و دانش، نگرش و انگیزش، و رفتار و عمل را از موانع مهم اقدام‌پژوهی بر می‌شمارند. معلومات ناکافی، جایگاه پایین پژوهش و محدودیت‌های زمان در اجرا را از عوامل دخیل در اجرای نادرست اقدام‌پژوهی می‌دانند. آلبالوی و جانسون^۳ (۲۰۲۲) چندین مانع و چالش مرتبط با اقدام‌پژوهی را شناسایی کردند. از نظر آنها، معلمان اقدام‌پژوهی را زمان‌بر^۴ می‌دانند. معمولاً توسط افرادی اجرا می‌شود که خودشان مشاهده‌کننده مشارکتی هستند. تفکیک راه حل‌های احتمالی و ایده‌های متصور شده در برنامه اقدام‌پژوهی مشکل به نظر می‌رسد. ولانسکو^۵ (۲۰۲۳) به مطالعه موانع رویاروی معلمان در اجرای اقدام‌پژوهی پرداخت. از نظر او بار و کار اضافی بر دوش

^۱. Hopkns

^۲. Naginbova

^۳. Albalawi & Johnson

^۴. Time consuming

^۵. Velansco

معلم؛ کمبود زمان؛ اضطراب نوشتن؛ حمایت ضعیف از طرف مدرسه، اولیا و همکاران؛ و منابع مالی و دانش ناکافی از موانع مهم اقدام‌پژوهی هستند. پژوهش‌های انجام‌شده نیز از زاویه‌ای خاص (دیدگاه معلمان، جنبه روان‌شناختی) و در دایره‌ای محدود به مطالعه پرداخته و به نوعی با کمبود مبانی نظری و خلاء جمع‌آوری اطلاعات پراکنده مواجه هستیم. این مطالعه به دنبال هم‌گرا و متفق‌القول ساختن نتایج و یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده در این زمینه برای افزایش سینرژی و در نهایت یافتن راه‌حل‌های مناسب و منطقی برای فعال ساختن برنامه معلم پژوهنده (اقدام‌پژوهی - کنش پژوهی) با روش فراترکیب^۱ است. بسیاری از مطالعات اجراشده بر وضعیت بهره‌وری اقدام‌پژوهی معلمان تمرکز کرده‌اند (کاسور^۲ و همکاران، ۲۰۰۶؛ چن^۳ و همکاران، ۲۰۱۰؛ آرنولد^۴، ۲۰۰۸)، با این وجود مطالعات محدودی به بررسی ریشه‌های بهره‌وری پایین معلمان مانند چالش‌ها و موانع اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی پرداخته‌اند (اینان و تانسر، ۲۰۱۱؛ نالوز و شروم، ۲۰۱۱). تلاش جمعی و مشارکت از مبانی اقدام‌پژوهی است و وقتی محقق به چنین کاری مبادرت نمی‌ورزد، نتایج اقدام‌پژوهی در معرض خطر قرار می‌گیرد (تومال^۵، ۲۰۰۳). همچنین موضوعات پژوهشی بحث‌برانگیز، ممکن است نگاه‌ها به سازمان را دچار مشکل کنند (مرتلر^۶، ۲۰۱۹). اجرای ضعیف و مشارکت پایین در برنامه معلم پژوهنده (اقدام‌پژوهی)، پیامدهای نامطلوبی را هم برای فرد و هم برای سازمان به همراه خواهند داشت. عدم استقبال یا استقبال ضعیف از برنامه معلم پژوهنده (اقدام‌پژوهی)، نقش محوری پژوهش در اسناد بالادستی و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش را کم‌رنگ، از رشد فردی و حرفه‌ای معلمان جلوگیری، و از طریق این نگاه و دیدگاه، آسیب‌های جدی به بدنه آموزش و پرورش و رکن اصلی آن یعنی دانش‌آموز وارد می‌کند. هدف این مطالعه تحلیل نظام‌مند موانع اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی (کنش‌پژوهی) برای توسعه حرفه‌ای معلمان از طریق فراترکیب یافته‌های پژوهش‌های انجام‌شده است. از طریق این مطالعه، موانع و چالش‌های اجرای موفق اقدام‌پژوهی بررسی، الگویی مفهومی ارائه و راهکارهایی نیز پیشنهاد شده است. علت و ریشه بهره‌وری و مشارکت پایین معلمان در برنامه معلم پژوهنده بررسی شده و از نتایج آن به‌عنوان سنگ بنای مدیریت مدارس در مواجهه با برنامه مداخله‌ای برای افزایش و ارتقای بهره‌وری اقدام‌پژوهی استفاده خواهد شد. حال پرسش‌های اساسی موجود در این مطالعه را می‌توان به صورت‌های زیر بیان کرد: ۱. موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان کدامند؟ ۲. دسته‌بندی موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان چگونه است؟

¹. Meta-synthesis

². Kusure

³. Chen

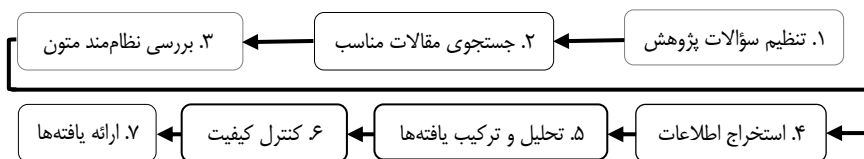
⁴. Arnold

⁵. Tomal

⁶. Mertler

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر ماهیت داده‌ها و سبک تحلیل در گروه پژوهش‌های کیفی قرار می‌گیرد. اطلاعات اسنادی مبنای روش جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش است. شیوه انجام پژوهش، مرور و تحلیل نظام‌مند یافته‌های مطالعات گذشته است که یک روش فراترکیب با شیوه کدگذاری متداول در پژوهش‌های گذشته است. ابزار گردآوری داده ۷۰ مقاله علمی پژوهشی است که از مجموع ۲۷۵ مقاله جستجو شده با استفاده از رویکرد هدفمند از نوع موارد مطلوب، در بازه زمانی ۱۳۸۰ الی ۱۴۰۲ انتخاب شدند. پاتون (۲۰۱۵) نمونه‌گیری هدفمند را از روش‌های نمونه‌گیری غیرتصادفی می‌داند که در آن از نمونه‌هایی که درباره موضوع اصلی پژوهش، بیشترین اطلاعات را به ما می‌دهند، استفاده می‌شود. این مقاله‌ها با کلیدواژه‌های (action research, professional development, systematic review,) در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر خارجی (EBSCOhost, Sciencedirect, SID, ERIC Emerald, Google scholar و همچنین کلیدواژه‌های فارسی مانند: موانع، چالش‌ها، اقدام‌پژوهی، آسیب‌شناسی، معلم پژوهنده و توسعه حرفه‌ای در فصل‌نامه‌های علمی و پژوهشی معتبر داخلی جستجو شدند. مبنای روایی صوری و محتوایی این مطالعه خودبازبینی^۱ (مشاهده، تجزیه و تحلیل و تخمین ارزش تلاش‌ها و همچنین ارزشیابی کار حرفه‌ای، به‌وسیله خود فرد پژوهشگر)، نظر متخصصان^۲ (توجه به دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات کارشناسان بر اساس شواهد علمی) و بازبینی هم‌تایان^۳ (دخیل نمودن نظرات یاران آموزشی برای ارزشیابی اعتبار، کیفیت و اصالت مطالب برای انسجام بیشتر از طریق حذف مطالب ضعیف و نامعتبر) در کارشناسی پژوهش و آموزش نیروی انسانی بوده که در طی سه ماه انجام گردید. از شیوه فراترکیب به‌عنوان یکی از روش‌های فرامطالعه در این پژوهش استفاده شده است. در این پژوهش از روش هفت مرحله‌ای سندلوسکی و بارسو^۴ (۲۰۰۷) مانند شکل (۱) استفاده شده است:

شکل ۱. گام‌های فراترکیب

1. Self-review
 2. Experts' viewpoints
 3. Peer review
 4. Sandelowski & Barroso

۱. تنظیم سؤالات پژوهش: برای مشخص کردن هدف مطالعه، ابتدا سؤالات پژوهش مطرح شدند: یک- موانع و چالش‌های استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان کدامند؟ و دو. دسته‌بندی موانع استراتژی اقدام‌پژوهی و مشارکت معلمان در این تحلیل نظام‌مند چگونه است؟؛ ۲. جستجو و انتخاب مقاله‌های مناسب؛ ۳. بررسی نظام‌مند متون: بیش از ۲۷۵ سند علمی منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی و خارجی بین سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۲، براساس کلیدواژه‌ها و کلمات (آسیب‌شناسی کنش‌پژوهی^۱، موانع اقدام‌پژوهی^۲، موانع برنامه معلم پژوهنده^۳، چالش‌های اقدام‌پژوهی^۴) و ارجاعات مرتبط در زمینه موانع و چالش‌های اقدام‌پژوهی یا کنش‌پژوهی جستجو شدند. جستجو و انتخاب مقاله‌های مناسب بر اساس عنوان، چکیده، محتوی صورت گرفت. در ابتدا ۲۷۵ مقاله براساس عنوان بررسی و در این مرحله ۱۰۰ سند به دلیل عدم انطباق با سؤالات و متغیرهای پژوهش حذف شدند. از ۱۷۵ سند باقی‌مانده با توجه به چکیده، ۶۵ سند دیگر از بررسی خارج شدند. در جهت انطباق محتوای اسناد با پژوهش حاضر، از ۱۱۰ سند باقی‌مانده، ۴۰ مورد با توجه به محتوا حذف شدند و در مجموع ۷۰ منبع و سند علمی تجزیه و تحلیل شدند؛ ۴. استخراج اطلاعات مقاله: در نهایت، ۷۰ سند برای بررسی و پیدا کردن زیرمؤلفه‌ها، مؤلفه‌ها و مقوله‌ها، مناسب تشخیص داده شد و برای استخراج الگوی موانع اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی استفاده شد؛ ۵. تحلیل و ترکیب یافته‌ها: اطلاعات اسناد با استفاده از چک‌لیست اقتباس شده از جوانک لیاولی و همکاران به نقل از ایبلی و همکاران (۱۳۹۹:۶) استخراج گردید. اطلاعات به‌صورت نویسندگان و سال، نوع سند و زیرمؤلفه‌ها استخراج و سپس مؤلفه‌ها و عامل‌ها شناسایی شدند. برای تجزیه و تحلیل یافته‌های کیفی از تحلیل تم^۵ استفاده گردید. پژوهشگر در تمام مراحل، به‌دقت منابع را مطالعه و زیرمؤلفه‌های هر سند را مشخص، دسته‌بندی و برای هر دسته مؤلفه‌های اصلی و مقوله‌ها شناسایی و در نهایت مورد واری و بازبینی پژوهشگر قرار گرفتند. همچنین یافته‌ها به صورت ساختاریافته ثبت شده و بعد نوشتن و تفسیر صورت گرفت؛ ۶. کنترل کیفیت: با هدف کیفیت‌بخشی و اعتمادپذیری یافته‌ها، سازماندهی ساختاریافته برای ثبت، نوشتن و تفسیرهای فراترکیب به صورت دستی صورت گرفت.

¹. action research pathology

². action research barriers

³. AR program barriers

⁴. action research

⁵. theme analysis

برای تامین اعتبار و باورپذیری پژوهش از انواع مثلث‌سازی^۱ (داده‌ای، روش‌شناسی و محیطی)^۲ استفاده گردید. در واقع، اعتبار یافته‌های پژوهش در دو بعد زمان (از سال ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۲) و مکان (جستجو در بیش از ۱۰ پایگاه داده اطلاعاتی) تامین شد. همچنین از روش‌های بازبینی توسط هم‌تایان، واریسی مداوم پژوهشگر، رفت‌وبرگشت‌های اطلاعاتی با هم‌قطاران و معلمان پژوهنده در کنار ممیزی بیرونی، بررسی کامل پژوهش و گزارش نقاط قوت و ضعف (کرسول، ۲۰۱۲:۲۶۰) استفاده شد که به متناسب و بومی سازی مطالعه کمک کرد. همچنین به واریسی، بازبینی معلم و مدرس پژوهنده کشوری مجری اقدام‌پژوهی در جهت تامین اعتبار مطالعه توجه شد؛ ۷. **ارائه یافته‌ها:** برای بالا بردن اعتبار پژوهش، آنچه که انجام شد به صورت شفاف ارائه شد. تمام قسمت‌ها، یعنی شیوه‌گردآوری مقالات، عناوین مقالات ورودی و نحوه تلفیق اطلاعات به‌صورتی گویا بیان شده است. پژوهشگر کنترل کیفیت لازم را به‌صورتی که در جدول ۱ ذکر شده است دنبال کرد:

جدول ۱. معیارهای اعتبارپذیری پژوهش کیفی لینکلن و گوبا^۳ (۱۹۸۵) به نقل از گرجی پور و همکاران (۱۳۹۸:۵۸)

معیارها	اقدامات پژوهشگر
قابل قبول بودن	مطالعه مقالات و اسناد طی سه ماه
انتقال‌پذیری	انتخاب مقاله مناسب
قابلیت اطمینان	ثبت و ضبط جزئیات
تاییدپذیری	رسیدگی و بازبینی مداوم

یافته‌های پژوهش

با بررسی عنوان، چکیده و محتوای مقالات در پایگاه‌های اطلاعاتی، ۷۰ مقاله برای تحلیل نظام‌مند انتخاب شدند. بررسی فراوانی مقالات در جدول ۲ نشان می‌دهد که روند افزایشی و روبه‌رشدی در انجام پژوهش‌ها به چشم می‌خورد.

^۱. مثلث‌سازی (triangulation) در تحقیق به معنای استفاده از مجموعه داده‌ها، روش‌ها، نظریه‌ها و یا محققین متعدد برای پرداختن به یک سؤال تحقیق است

^۲. مثلث‌سازی داده‌ای (data triangulation) - استفاده از داده‌های اسناد و مشورت با هم‌تایان، مثلث‌سازی روش‌شناسی (methodological triangulation) - روش فراترکیب به همراه خودبازبینی و بازبینی توسط هم‌قطاران) و مثلث‌سازی محیطی (peripheral triangulation) - اسناد، نظرات متنوع و فراگیر) قابل استفاده و انجام است.

^۳. Lincoln & Guba

جدول ۲. بازه زمانی اسناد

ردیف	بازه زمانی	فراوانی	درصد
۱	۱۳۸۵ - ۱۳۸۰	۱۳	۵/۱۸٪
۲	۱۳۹۱ - ۱۳۸۶	۱۶	۲۳٪
۳	۱۳۹۷ - ۱۳۹۲	۱۹	۲۷٪
۴	۱۴۰۲ - ۱۳۹۸	۲۲	۵/۳۱٪

برای شناسایی و استخراج زیرمؤلفه‌ها و موانع استراتژی اقدام‌پژوهی از منابع و اسنادی به‌صورت مقالات علمی استفاده گردید، و این مطالعات بین سال‌های ۱۳۸۰ الی ۱۴۰۲ انجام شده‌اند.

جدول ۳. منابع استفاده شده برای استخراج موانع استراتژی اقدام‌پژوهی (کنش پژوهی) برای توسعه حرفه‌ای معلمان

ردیف	نویسندگان	سال	ردیف	نویسندگان	سال	ردیف	نویسندگان
۱	صافی	۱۳۸۰	۲۵	محمدی فرید	۱۳۹۰	۴۸	مهربانی
۲	ریسون و بردبری ^۱	۱۳۸۰	۲۶	عبدی‌نیا و همکاران	۱۳۹۰	۴۹	فیاض و همکاران
۳	صافی	۱۳۸۲	۲۷	نجفی‌هزارجریبی	۱۳۹۰	۵۰	ساعدی نسب
۴	میلر ^۲ و همکاران	۱۳۸۳	۲۸	رزم‌طلب و خلیفه	۱۳۹۱	۵۱	ویسانی
۵	گویا	۱۳۸۳	۲۹	قمشی	۱۳۹۱	۵۲	مرتزر ^۳
۶	تومال ^۴	۱۳۸۳	۳۰	نامداری و همکاران	۱۳۹۲	۵۳	ناجیبا
۷	دلاور	۱۳۸۳	۳۱	بختیاری	۱۳۹۲	۵۴	تینداون ^۵ و همکاران
۸	بیلگیلی ^۶	۱۳۸۵	۳۲	خاسینا ^۷	۱۳۹۳	۵۵	جویباری
۹	برنز ^۸	۱۳۸۵	۳۳	سمیونسن	۱۳۹۳	۵۶	لوفانگلو ^۹
۱۰	حسن‌زاده و همکاران	۱۳۸۵	۳۴	کوقلان و بریدن ^{۱۰}	۱۳۹۴	۵۷	زاجیک ^{۱۱} و همکاران
۱۱	مرادی	۱۳۸۵	۳۵	کلارک ^{۱۲} و همکاران	۱۳۹۴	۵۸	صائب ^{۱۳} و همکاران
۱۲	کمال	۱۳۸۵	۳۶	عبداللهی و صفری	۱۳۹۴	۵۹	گلمکانی و همکاران
۱۳	همسلی و اپلانکا ^{۱۴}	۱۳۸۵	۳۷	نمازی‌فرد	۱۳۹۴	۶۰	آلبالوی و جاسون ^{۱۵}

^۱. Reason & Bradbury

^۲. Miller

^۳. Mertler

^۴. Tomal

^۵. Tindowen

^۶. Bilgili

^۷. khasinah

^۸. Burns

^۹. Lufungulo

^{۱۰}. Coghlan, & Brydon

^{۱۱}. Zajic

^{۱۲}. Clark

^{۱۳}. Saeb

^{۱۴}. Hemsley & Oplatka

^{۱۵}. Albalawi & Johnson

ردیف	نویسندگان	سال ردیف	نویسندگان	سال ردیف	نویسندگان	ردیف
۱۴	دین ^۱	۱۳۸۶	رحیمی	۱۳۹۵	۶۱	دستار و مارکو ^۲
۱۵	عابدی و همکاران	۱۳۸۶	حمیدی	۱۳۹۵	۶۲	آلبرینیکا و کاسکولان ^۳
۱۶	ویلر ^۴	۱۳۸۷	هاین ^۵	۱۳۹۵	۶۳	مدنی و همکاران
۱۷	پویا و اخروی	۱۳۸۸	اوت من وی	۱۳۹۶	۶۴	باقری و همکاران
۱۸	رضائی کمال آبادی	۱۳۸۸	کشاورز	۱۳۹۶	۶۵	تینگابنیاب و بینایا ^۶
۱۹	بدخشان	۱۳۸۸	کشتورز و شکوهی	۱۳۹۶	۶۶	لنگر ^۷ و همکاران
۲۰	ابراهیمی و پورموسی	۱۳۸۹	شهروی	۱۳۹۷	۶۷	ولانسکو
۲۱	سرشتی و همکاران	۱۳۸۹	کچویی و همکاران	۱۳۹۷	۶۸	محمدلو و همکاران
۲۲	سگالز ^۸	۱۳۸۹	دیوب	۱۳۹۷	۶۹	ادیب منش و همکاران
۲۳	جایپال و فیگ ^۹	۱۳۹۰	مددیان	۱۳۹۷	۷۰	بوهاکوام ^{۱۰}
۲۴	روزنتال و خلیل ^{۱۱}	۱۳۹۰				

سؤال ۱ - موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان کدامند؟: زیر مؤلفه‌های موانع اجرای اقدام‌پژوهی از طریق چک‌لیست جوانک لیاولی و همکاران (۱۳۹۶) به نقل از ایبلی و همکاران (۱۳۹۹: ۶) و با استفاده از منابع جدول ۳ شناسایی و استخراج شدند. بررسی بازه زمانی و تعداد مقالات علمی ارائه شده نشان می‌دهد که روند روبه‌رشدی در مقالات منتشره در این سال‌ها مشاهده می‌شود. زیر مؤلفه‌های شناسایی شده، در قالب مؤلفه‌ها و عوامل اصلی مانند جدول‌های (۴، ۵) شناسایی و طبقه‌بندی شدند. در این جدول‌ها فراترکیب مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌های موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان آمده، موانع در مقوله‌های (۱) موانع آکادمیک (تشخیص، اجرا و ارزیابی) و (۲) موانع غیرآکادمیک (فردی، سازمانی و فراسازمانی) تقسیم‌بندی شدند. هریک از عامل‌ها خود از مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌هایی تشکیل شده‌اند که در جدول‌های (۴، ۵) به‌اختصار آمده‌اند. در یک تقسیم‌بندی، زیرمؤلفه‌ها به‌صورت یک مجموعه، مؤلفه‌ها را شکل می‌دهند و مؤلفه‌ها نیز با هم مقوله‌ها را شکل می‌دهند. آنچه تحت عنوان موانع و چالش‌های آکادمیک از آن یاد می‌شود، موانع تشخیصی، موانع اجرایی و موانع

¹. Dean

². Destar and Marco

³. Albrenica & Cascolan

⁴. Weiler

⁵. Hine

⁶. Tingabnyab

⁷. Langer

⁸. Segal

⁹. Jaipal & Figg

¹⁰. Bohakovam

¹¹. Rosenthal & Khalil

کارایی برنامه‌ها و در نهایت موانع اثربخشی نتایج در جدول ۴ هستند. موانع تشخیصی از مؤلفه‌های (نظری و تئوریک؛ روش‌شناسی و آماری؛ نگرشی و انگیزشی) به ترتیب با (۱۴، ۱۴، ۱۷) زیرمؤلفه، تشکیل شده‌اند. موانع کارایی اجرای برنامه‌ها نیز به صورت مؤلفه‌های (مدیریتی، مالی، آموزشی، مشارکتی، مرتبط با اخلاق حرفه‌ای، موانع فناوریانه و خلاقانه، موانع محیطی و حمایتی و فقدان نیروی انسانی متخصص و کارآمد) به ترتیب با (۱۲، ۱۷، ۲۰، ۱۸، ۱۲، ۱۴، ۱۳، ۱۰) زیرمؤلفه قابل شناسایی هستند. موانع اثربخشی فعالیت‌ها نیز با مؤلفه‌های (ساختار ارزیابی و داوری نامشخص؛ ضعف اطلاع‌رسانی؛ و موانع مرتبط با کاربست نتایج)؛ هر کدام با ۸ زیرمؤلفه به‌عنوان موانع و چالش‌های آکادمیک برای استراتژی اقدام‌پژوهی جهت توسعه حرفه‌ای معلمان، دخیل هستند. در جدول ۴، موانع آکادمیک با سه عامل موانع تشخیصی، موانع کارایی اجرای برنامه‌ها و موانع مرتبط با اثربخشی فعالیت‌ها به همراه مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌ها مشخص شده‌اند:

جدول ۴. مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌های موانع آکادمیک استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان

مقوله عامل مؤلفه	زیر مؤلفه‌ها
تئوری	هژمونی غالب و فشار ایدئولوژیکی؛ مقایسه‌های نادرست در ارائه راه حل‌ها؛ فاصله بین حلقه تصمیم و پژوهش؛ مفید نبودن اقدام‌پژوهی برای پژوهش‌های بنیادی؛ دغدغه‌های نظری و تا حدودی عملی؛ غیر رسمی بودن اقدام‌پژوهی نسبت به پژوهش‌های آموزشی؛ مشکل پیدا کردن نقطه تمرکز و بیان سؤال پژوهش؛ فاصله میان نظر و عمل؛ مشخص نبودن اولویت‌های پژوهشی؛ کمبود دانش نظری درباره اقدام‌پژوهی؛ دانش و مهارت‌های نظری ضعیف؛ ضعف تعامل و همکاری میان نظریه‌پرداز و کنشگر؛ مشخص نبودن پارادایم علوم اجتماعی و اقدام‌پژوهی؛ چالش نظری بیان مسائل.
روش‌شناسی	ضعف در مسئله‌شناسی؛ ارائه راه حل بدون یافتن علت مشکل؛ انتخاب موضوع پژوهش با گستردگی فراوان؛ قابل تعمیم نبودن نتایج به دست آمده از پژوهش؛ مشخص نبودن منظومه فکری اقدام پژوه؛ اشباع ناپذیری به دلیل حجم نمونه کم؛ کیفی بودن و دشواری استفاده از روش‌های اثبات‌گرایانه برای چاپ مقاله؛ آشنایی ضعیف معلمان با روش‌های اقدام‌پژوهی؛ توانش و روش‌شناسی ضعیف معلمان؛ خطر بالا برای پژوهش برنامه‌ریزی نشده؛ اطلاع کم از فنون و مهارت‌های مربوط به انجام پژوهش؛ آشنایی ضعیف با مهارت‌های پژوهشی؛ ضعف در جمع‌آوری و تفسیر داده‌ها؛ به حساب نیاموردن بسیاری از متغیرهای اثرگذار؛ تحلیل کمی و کیفی ضعیف داده‌ها.
نگرشی و انگیزشی	ضعف انگیزه لازم در پژوهشگران؛ کاستی در برداشت‌های معلمان از مفهوم و فلسفه معلم پژوهنده؛ پژوهش برای پژوهش و نه برای تأثیرگذاری بر تصمیمات؛ انگاره تعلق داشتن پژوهش به دانشگاهیان؛ پرستیژ ضعیف اقدام‌پژوهی در مقابل پژوهش دانشگاهی؛ عدم ارج‌گذاری مناسب نسبت به اقدام‌پژوهی؛ ضعف آیین‌نامه‌های تشویقی؛ فهم کم از آموزش و آثار معلمان؛ ضعف در قدردانی از معلمان پژوهشگر؛ عدم ایجاد انگیزه در پژوهشگران و بی‌علاقگی به امر پژوهش؛ عدم حمایت از معلمان در فرایند پژوهش؛ نبود نگرش صحیح به پژوهش معلم؛ نبود انگیزه برای پژوهشگر؛ مشوق‌های ضعیف و

مقاله عامل مؤلفه	زیر مؤلفه‌ها		
م د ن	<p>محدود؛ نگرش منفی و انگیزه پایین معلمان نسبت به پژوهش؛ نگرش نادرست نسبت به اقدام‌پژوهی؛ پایین بودن نظام انگیزش درون فردی؛ نبود انگیزه و نیاز به پژوهشگری؛ انکار قدرت تاثیرگذاری اقدام‌پژوهی؛ نا امید شدن و بی انگیزگی؛ فقدان حمایت نهادی و قدردانی؛ عدم تناسب تقدیرنامه‌ها با میزان سختی کار؛ تأیید ضعیف مفید بودن اقدام‌پژوهی برای ارتقای آموزش و رشد حرفه‌ای؛ جایگاه پایین پژوهش در آموزش و پرورش؛ پایین بودن انگیزه فردی و سازمانی.</p> <p>نارسایی در استفاده از نیروی انسانی کارآمد؛ ضعف در آموزش، اجرا و انتشار نتایج؛ عدم نظارت بر بخش‌های پژوهشی؛ نگرش و عملکرد مدیران؛ اعتماد ضعیف مدیران نسبت به اقدام‌پژوهی؛ پژوهش‌محور نبودن تصمیمات آموزشی؛ خلاء برنامه‌ریزی برای اقدام‌پژوهی؛ زمانبر بودن پروژه؛ حمایت ناکافی مدیران از انجام اقدام‌پژوهی‌ها؛ فهم و مدیریت متفاوت در تیم‌های پژوهشی؛ عدم همکاری لازم مدیران با پژوهشگران؛ کمبود حمایت اجرایی برای طراحی</p>		
	<p>کمبود بودجه پژوهشی؛ عدم وجود امکانات و منابع؛ مناسب نبودن تسهیلات مالی؛ عدم پرداخت هزینه‌های پژوهشی؛ برنامه نداشتن برای معلمان طی ایام فراغت؛ عدم پشتیبانی مالی؛ گرانی و بالا بودن هزینه اجرایی؛ منابع ناکافی پژوهش؛ نامناسب بودن نظام پرداخت؛ فقدان امکانات لازم و کافی برای اقدام‌پژوهی معلمان؛ منابع و امکانات محدود؛ تسهیلات مالی نامناسب؛ محدودیت در دستیابی به منابع؛ کمبود امکانات لازم و کافی؛ کافی نبودن اعتبارات مالی؛ عدم حمایت مالی از معلمان در بخش پژوهش؛ تأمین مالی ضعیف اقدام‌پژوهی؛ بالا بودن هزینه‌های پژوهشی</p> <p>درمان نشانه‌ها به جای یافتن دلیل مشکل؛ آموزش‌های ضعیف پژوهشگران؛ فهم اندک از آموزش معلمان؛ فقدان سازمانی مشخص در درون آموزش و پرورش به منظور هدایت فعالیت‌های پژوهشی؛ نبود فرصت مطالعاتی برای معلمان پژوهنده؛ کاستی در ترویج و اشاعه معلم پژوهنده؛ وقت‌گیر بودن کسب مهارت‌های مورد نیاز؛ ناتوانی ترجمه مقالات فارسی به زبان‌های دیگر؛ سطحی بودن آموزش‌های ضمن خدمت؛ مسئله آموزش و توانمند سازی معلمان؛ رجحان تعلیم‌های بدون اتکا بر پژوهش؛ نارسایی دوره‌های آموزشی؛ پایین بودن کیفیت آموزش ضمن خدمت؛ آموزش ضعیف مباحث مورد نیاز اقدام‌پژوهی؛ آموزش‌های ضمن خدمت و کلاس‌های توجیهی کم‌کیفیت؛ عدم آموزش معلمان در زمینه روش‌شناسی پژوهش؛ کیفیت پایین دوره‌های آموزشی؛ توجه کم به ارتقای آموزش؛ ضعف آموزش‌های عملی؛ حمایت ناکافی نظام آموزشی.</p>		
و س	<p>ارتباطات ضعیف؛ ضعف در انجام پژوهش مشارکتی؛ رجحان تصمیم‌های بدون انگیزه تحقیق؛ ضعف فرهنگ انجام کار گروهی؛ تراکم زیاد دانش‌آموزان در کلاس درس؛ عدم آگاهی معلمان از فواید اقدام‌پژوهی؛ مسیر نامشخص و ناکافی برنامه‌ریزی؛ تمرکز بر حل مسائل حوزه کلاس درس؛ زمان مشارکت و همکاری؛ برنامه‌ها و انتظارات متعارض؛ تراکم وظایف و مسئولیت‌ها؛ نیاز به تغییر در سبک آموزش بعد از اقدام‌پژوهی؛ وظایف تمام وقت مدرسه؛ طلبیدن صبر و حوصله زیاد؛ روحیه ضعیف کار تیمی؛ عدم مشارکت همکاران در بررسی و اصلاح مشکلات؛ ارتباطات ضعیف میان معلمان، دانش‌آموزان، والدین و مدیر؛ فرایندهای غیر شفاف و تعدد قوانین اداری</p>		
	<p>اهمیت‌ندادن به نقش خلاق و رهبری معلم در اقدام‌پژوهی؛ موضوعات رویه‌ای و اخلاقی؛ ذهن پژوهی به جای اقدام‌پژوهی؛ گزارش‌های کاذب؛ اجرای پژوهش‌های تکراری؛ انتشار ندادن جسورانه و صادقانه</p>		
ک ا ر ا ج ر ای ا ج ر ای ب ر ن ا م ه ها	ا م و ز ش ی	م ش ا ر ک ت	ا ب ت

مقوله عامل مؤلفه	زیر مؤلفه‌ها
فناورانه و خلاقانه	<p>نتایج پژوهش؛ عوام زندگی و پاسخ‌گویی غیرعملی؛ تکرار شونده؛ سوگیری در تحلیل نتایج؛ کمبود حمایت اخلاقی از اصول حاکم بر پژوهش؛ کم توجهی به تخصص افراد در پژوهش؛ رابطه‌گرایی به جای ضابطه‌گرایی</p> <p>اطلاعات کم درباره تحقیق آموزشی؛ تأکید بر کمیت به جای کیفیت؛ ماهیت عینی و واقعی کتاب آموزشی و جنبه حفظی مطالب؛ آشنایی کم معلمان با فرایندها و روش‌های پژوهش؛ چارچوب گروهی و کاهش کنترل فرایند و نتایج؛ ناتوانی در استفاده از رایانه؛ موضوعات فنی مانند زمان و مکان پژوهش؛ ضعف استفاده از فناوری‌های پژوهشی؛ مقاومت در برابر پذیرش تغییر فناورانه؛ مهارت‌های ضعیف فنی و دانش تخصصی؛ آشنایی ضعیف با فناوری‌های نوین آموزشی؛ برنامه درسی ثابت و غیرمنعطف؛ ناهماهنگی سطح فرایندی و برنامه‌ریزی؛ فرایندهای غیرشفاف.</p>
محیطی و حمایتی	<p>ناهماهنگی سازمان‌ها در امر پژوهش؛ تغییر یا ارتقای محیطی و وابستگی سازمانی؛ بالا بودن تراکم جمعیتی دانش‌آموزان در کلاس درس؛ اتفاقات غیر مترقبه در فضای پژوهش؛ مقاومت شرکت‌کنندگان؛ عدم همکاری کافی برخی از موسسات، سازمان‌ها، مدیران و همکاران؛ همکاری ضعیف اولیاء با مدرسه برای اقدام‌پژوهی؛ عدم همراهی و تشویق معلمان توسط اولیاء؛ عدم همکاری لازم سیستم محیطی با پژوهشگران؛ حمایت کم از طرف روسا و مدرسه؛ حمایت و مشارکت ضعیف فرادستان و دانش‌آموزان؛ مشکلات مربوط به نظام آموزشی نومعلمان؛ ضعف حمایت و همکاری میان مسئولین در زمینه پژوهش معلمان.</p>
نیروی انسانی متخصص	<p>کاستی در تأمین نیروی انسانی آموزش دیده؛ ظرفیت پایین معلمان برای تغییر و به نظریه درآوردن اقدامات؛ کمبود مشاوران پژوهشی مجرب و متخصص برای راهنمایی و مربیگری معلمان؛ صلاحیت ناکافی معلمان؛ معلمان تازه‌کار و ضرورت کسب تجربه؛ دخالت انسانی در گردآوری و تحلیل داده‌ها؛ کمبود نیروی انسانی متخصص و پژوهشگر؛ صلاحیت‌های حرفه‌ای ضعیف معلمان در پژوهش؛ دانش ناکافی معلمان برای حل مسئله؛ پتانسیل بالای نیروی انسانی برای تعارض و عدم اعتماد.</p>
ساختار ارزیابی	<p>فقدان معیارها؛ ملاک‌ها و شاخص‌های مورد توافق در ارزیابی؛ کیفیت تدریس و نحوه داورى اقدام‌پژوهی؛ نبود وحدت‌رویه در ارزیابی فعالیت‌ها؛ کمبود نیروی انسانی متخصص برای ارزیابی؛ نبود ارزشیابی و نظارت در سطح مطلوب؛ دقت پایین در داورى گزارش‌ها؛ ضعف داورى و بازخورد نتایج؛ فقدان استاندارد توسعه حرفه‌ای معلمان.</p>
ضعف اطلاع‌رسانی	<p>فقدان معیارها؛ ملاک‌ها و شاخص‌های مورد توافق در ارزیابی؛ کیفیت تدریس و نحوه داورى اقدام‌پژوهی؛ نبود وحدت‌رویه در ارزیابی فعالیت‌ها؛ کمبود نیروی انسانی متخصص برای ارزیابی؛ نبود ارزشیابی و نظارت در سطح مطلوب؛ دقت پایین در داورى گزارش‌ها؛ ضعف داورى و بازخورد نتایج؛ فقدان استاندارد توسعه حرفه‌ای معلمان.</p>
کاربرد نتایج	<p>عدم کاربرد نتایج اقدام‌پژوهی برای تصمیم‌گیری؛ ناکارآمدی نتایج اقدام‌پژوهی در تغییرات اجتماعی؛ انگیزه پایین مدیران در استفاده صحیح از نتایج کنش پژوهی؛ ضعف تعمیم نتایج به جمعیت بزرگتر به خاطر حجم کم نمونه؛ نتایج بلااستفاده به خاطر در نظر نگرفتن متغیرهای اثرگذار؛ قابل پیش‌بینی بودن نتایج اقدام‌پژوهی بدون کاوشگری؛ دیدگاه منفی سیاست‌گذاران و مجریان نسبت به نتایج اقدام‌پژوهی.</p>

تربیتی نتایج

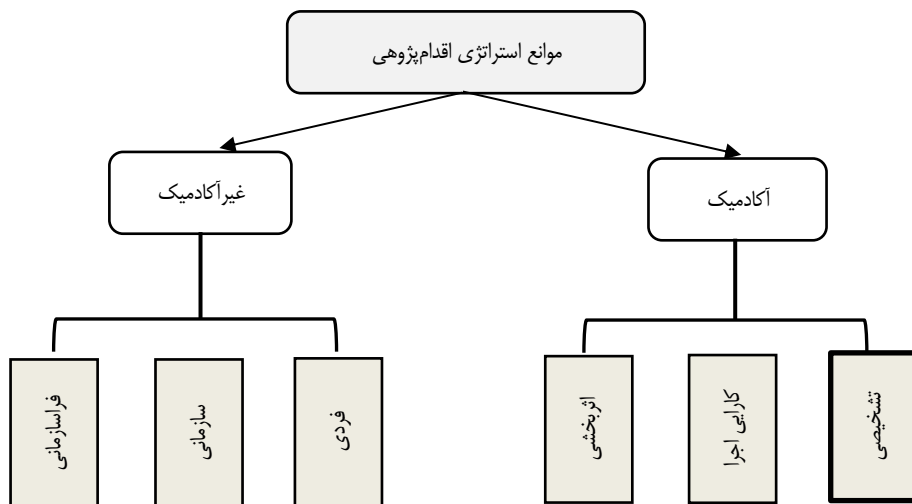
آنچه تحت عنوان موانع غیرآکادمیک استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان از آنها تعبیر می‌شود، خود شامل عوامل فردی، سازمانی و فراسازمانی می‌باشند. بر اساس یافته‌های این پژوهش، مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و فراشناختی به ترتیب با (۱۱، ۷، ۵) زیرمؤلفه، موانع فردی اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی را تشکیل می‌دهند. موانع سازمانی اقدام‌پژوهی نیز از مؤلفه‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری به ترتیب با (۱۰ و ۱۳) زیرمؤلفه دخیل هستند. همچنین مؤلفه‌های فرهنگی، سیاست‌گذاری و نظام آموزشی به ترتیب با (۶، ۷، ۳) زیرمؤلفه، موانع فراسازمانی را شکل می‌دهند. در جدول ۵، موانع غیرآکادمیک با سه عامل موانع فردی، موانع سازمانی و موانع فراسازمانی به همراه مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌ها مشخص شده‌اند:

جدول ۵. مؤلفه‌ها و زیرمؤلفه‌های موانع غیر آکادمیک استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان	
شناختی	شیوه و منظومه فکری معلم؛ درمان نشانه به جای یافتن دلیل مشکل؛ فقدان مهارت‌های دانشی، نگرشی و توانشی؛ کمبود وقت و مشغله فراوان؛ بی‌علاقگی نسبت به امر پژوهش؛ صلاحیت ناکافی و قدرت علمی ضعیف؛ اطمینان نداشتن از توانایی‌های خود؛ فهم نادرست از منابع و نتایج اقدام‌پژوهی؛ بار و کار اضافی بر دوش معلم و بدون عایدی؛ پایین بودن مهارت‌های پژوهشی معلمان؛ محدود بودن اختیارات و مشغله فکری زیاد.
عاطفی	کابوس ناتوانی در اجرای پژوهش؛ نگرانی و ترس از عدم موفقیت؛ بی‌انگیزگی، ترس و نگرانی معلمان ضعیف از آشکار شدن دانسته‌هایشان؛ فشار و استرس کاری زیاد؛ انگیزه پایین برای اقدام‌پژوهی؛ روحیه ضعیف کار تیمی؛ اضطراب و ناتوانی برای نوشتن.
فراشناختی	مدیریت زمان و برنامه متراکم؛ انکار وجود مشکل؛ فراشناخت توسعه‌نیافته؛ فقدان فعالیت‌های خودیادگیری، خودراهبری و خودارزیابی؛ فعال نبودن مکانیسم خودتوسعه‌ای و خودکنترلی در معلمان
نرم افزاری	ضعف فرهنگ پژوهش؛ نهادینه نشدن فرهنگ پژوهش؛ فقدان استانداردهای مورد توافق در ارزیابی؛ نبود وحدت رویه در ارزیابی‌ها؛ ضعف اطلاع‌رسانی و گزارش نتایج؛ عدم گسترش فرهنگ مشارکت و تبادل اطلاعات و تجارب؛ دیدگاه منفی مسئولین نسبت به اقدام‌پژوهی؛ ضعف منتورینگ و کار تیمی با سایر همکاران؛ نبود پایگاه اطلاعاتی و اطلاع‌رسانی؛ ابهام در مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان.
ساخت	ناهماهنگی سازمان‌ها در امر پژوهش؛ امکانات و منابع ناکافی برای پژوهش؛ بوروکراسی اداری و ساختار سازمانی غیرپویا؛ کاستی در منابع و دوره‌های آموزشی؛ مقررات دست و پاگیر اداری؛ کاستی در ترویج و اشاعه اندیشه معلم پژوهنده؛ فقدان امکانات لازم و کافی برای اقدام‌پژوهی معلمان؛
افزاری	وضعیت نامناسب مؤلفه‌های سازمانی و محتوایی؛ ضعف تعاملات علمی و اجرایی؛ ساختار و نظام آموزشی حافظه‌محور؛ تعدد قوانین اداری؛ کمبود منابع و محتوای آموزشی اقدام‌پژوهی در سطح کلاس درس؛ محدود بودن اختیارات و آزادی علمی معلمان.
فرهنگی	نگاه به اقدام‌پژوهی به‌عنوان پژوهش غیررسمی؛ مقاومت شرکت‌کنندگان در برابر تغییر؛ همکاری ضعیف اولیا با مدرسه برای اقدام‌پژوهی.
سیاست‌گذاری	عدم کاربرد نتایج پژوهش در تصمیم‌گیری؛ پژوهش محور نبودن تصمیمات آموزشی؛ محدودیت‌های قوانین و مقررات؛ نبود سیاست‌های مدون تشویق و ترغیب پژوهشگران؛ ضعف سیاست‌گذاری صحیح در امور پژوهشی.
نظام آموزشی	عدم نظارت بر بخش‌های پژوهشی؛ جمعیت زیاد دانش‌آموزان در کلاس درس؛ ندیدن برنامه درسی و همسان نبودن با کتاب درسی؛ چالش زیبایی‌شناسی و تغییر در سبک آموزشی؛ وظایف تمام‌وقت مدرسه؛ فشار کار آموزشی و اجرایی.

سؤال ۲- دسته‌بندی موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان چگونه است؟

بر اساس دسته‌بندی موانع استراتژی اقدام‌پژوهی (شکل ۳) می‌توان چنین بیان داشت که موانع، صرفاً از کمبودهای علمی و آکادمیک که بر تدوین، پیاده‌سازی و اجرای اقدام‌پژوهی تأثیر می‌گذارند، نشئت

نمی‌گیرند، ولی می‌توانند به قوام و ثبات این فعالیت‌ها کمک کنند. گرچه توانمندی و دانش‌های کاربردی و عملی روزمره می‌توانند کاتالیزور و تقویت‌کننده مسیر اقدام‌پژوهی و ارتقای سطح کیفی آن باشند، لیکن عوامل فردی، سازمانی و فراسازمانی که متغیرهای محیطی هستند، می‌توانند کارایی و اثربخشی اقدامات را تحت تاثیر قرار دهند. بعد از اینکه زیر مؤلفه‌هایی به عنوان موانع استراتژی اقدام‌پژوهی از مقالات استخراج و سازماندهی شدند، در دسته‌هایی با عنوان مؤلفه‌های اصلی قرار گرفته و در نهایت مقوله‌ها را شکل دادند. نتایج تحلیل نظام‌مند یافته‌های پژوهش‌ها نشان داد که موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان در دو دسته موانع آکادمیک و غیرآکادمیک (شکل ۳) قابل تفکیک می‌باشند:

شکل ۳. دسته‌بندی موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف مرور نظام‌مند موانع استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان و دسته‌بندی آنها؛ به همراه پیشنهادهای اجرایی انجام شد. موانع شناسایی شده در دو گروه موانع آکادمیک و غیرآکادمیک استراتژی اقدام‌پژوهی برای توسعه حرفه‌ای معلمان قرار گرفتند. موانع نظری و تئوریک شناسایی شده در این پژوهش با مطالعه آلبالوی و همکاران (۲۰۲۱) از این نظر هم‌خوانی دارد که آشتی میان نظریه و عمل، بالا بردن هشیاری معلمان و نقش مثبت اقدام‌پژوهی برای ارتقای فعالیت‌های آموزشی را ضروری می‌دانند. همچنین عبدی‌نیا و همکاران (۱۳۹۰) ذهن‌پژوهی به جای اقدام‌پژوهی و قصور در جداکردن توصیف از تبیین را از چالش‌های اقدام‌پژوهی می‌دانند. از نظر پویا و همکاران (۱۳۸۸) روش

اقدام‌پژوهی ریشه در تجربه‌گرایی دارد، بدین معنی که عمل بر نظر مقدم است و نظریه پس از عمل به وجود می‌آید و برخلاف پارادایم کلاسیک، ریشه در پارادایم کوانتوم دارد. در زمینه موانع روش‌شناسی و آماری اقدام‌پژوهی، یافته‌های این پژوهش با مطالعه میرشفیعی لنگری (۱۳۸۹) از این نظر هم‌خوانی دارد که عدم آموزش و آشنایی معلمان در زمینه روش‌شناسی، مهمترین موانع قلمداد می‌شوند. لافونگل و همکاران (۲۰۲۱) بزرگترین موانع اقدام‌پژوهی را گردآوری، تجزیه و تحلیل داده‌ها می‌دانند و معتقدند هر چند اقدام‌پژوهی حساسیت‌های آماری مانند پژوهش‌های کمی را ندارد، با این وجود، در این فرایند داشتن تقویم برای بررسی ثبات و پایداری داده‌ها ضرورت دارد. لنگر و همکاران (۲۰۲۳) تعمیم‌پذیری پایین، عینیت کم و اهداف علمی عملی را در نگاه به نتایج اقدام‌پژوهی مؤثر می‌دانند. در زمینه موانع نگرشی و انگیزشی اقدام‌پژوهی از نظر قاسمی‌پویا (۱۳۸۳) اقدام‌پژوهی روشی چالشی در علوم اجتماعی است و چالش انگیزی این روش در تنوع برداشت‌ها و تفاوت‌ها در مفهوم‌پردازی‌های نهفته است. همچنین مدنی و همکاران (۱۴۰۱) نگرش و انگیزش منفی را از موانع مهم اقدام‌پژوهی به شمار می‌آورند و علاوه بر آن، معلومات ناکافی، جایگاه پایین پژوهش، محدودیت زمان در اجرا را از عوامل دخیل در اجرای نادرست اقدام‌پژوهی می‌دانند. رئوف و محسن‌پور (۱۳۷۷) اعتقاد دارند که قوانین تسهیل‌شده می‌تواند اقدام‌پژوهی را در میان معلمان بهبود بخشیده و موجب افزایش انگیزه آنها شود. شهری (۱۳۹۷) نگرش و رفتار مثبت به همراه تشویق را به‌عنوان انگیزه در گرایش معلمان به پژوهش مطرح کرده و معتقد است که تشویق و ترغیب معلمان و ارج‌گذاری به فعالیت‌های پژوهشی آنان می‌تواند در گرایش آنها به پژوهش مؤثر باشد. موانع مدیریتی اقدام‌پژوهی در یافته‌های این پژوهش با مطالعه نامداری و همکاران (۱۳۹۲) از این جهت هم‌راستا است که مناسب نبودن نگاه و بینش مدیران نسبت به پژوهش؛ آشنا نبودن مدیران با مزایای اقدام‌پژوهی و همکاری نکردن مدیران برای انجام اقدام‌پژوهی و تشکیل نشدن جلسات برای تبادل تجربیات معلمان در مدارس را از موانع مدیریتی اجرای اقدام‌پژوهی به حساب می‌آورند. اوت من و یی^۱ (۲۰۱۶) حمایت ناکافی مدیران از انجام اقدام‌پژوهی معلمان را در انجام کار مشکل‌ساز می‌دانند که در نتیجه آن، فشار فراوان، ناامیدی و از دست رفتن اطمینان و اعتماد حاصل می‌شود. موانع مالی اقدام‌پژوهی نیز کارایی را تحت تاثیر قرار می‌دهد و یافته‌های این مطالعه با نتایج پژوهش آلبرینیکا و کاسکولان^۲ (۲۰۲۲) از این نظر هم‌خوانی دارد که تامین مالی پژوهش را سخت‌ترین بخش آن می‌دانند و اعتقاد دارند که هزینه اقدام‌پژوهی به خاطر اینکه بخشی از هزینه روزانه نیست، بار اضافی ایجاد می‌کند. ویسانی و همکاران (۱۳۹۸) کمبود اعتبارات پژوهشی را از مهمترین موانع به حساب می‌آورند. ویلر (۲۰۰۷) پرداخت نکردن

¹. Othman & Yee

². Albrenica & Cascolan

به موقع هزینه‌های پژوهشی را از جمله موانع کلیدی در اجرای ضعیف پژوهش‌ها می‌داند. از نظر دین (۲۰۰۶) تخصص و دانش کافی برای آموزش معلمان در مدارس وجود ندارد و نقش راهبران آموزشی در این زمینه مهم است. همچنین تینگانیاب و همکاران (۲۰۲۳) معتقدند که اگر بار آموزشی کاسته شود، معلمان انگیزه پیدا می‌کنند که اقدام پژوهی انجام دهند و در برنامه معلم پژوهنده شرکت کنند. بدخشان (۱۳۸۴) فشرده‌بودن کلاس؛ رضایی‌کمال‌آباد (۱۳۸۴) کمبود مشاوران پژوهشی مجرب برای راهنمایی و رفع اشکال‌های پژوهشی معلمان؛ چایچی (۱۳۸۸) مدون نبودن محتوای آموزشی و سرشتی و همکاران (۱۳۸۹) در دسترس نبودن مشاور برای راهنمایی را از موانع اجرای صحیح اقدام پژوهی می‌دانند. موانع مشارکت و رضایت‌مندی اقدام پژوهی شناسایی شده و یافته‌های این پژوهش با مطالعه فیاض و همکاران (۱۳۹۸) از این نظر هم‌خوانی دارند که عدم گسترش مشارکت و تبادل اطلاعات و تجارب را از موانع اقدام پژوهی قلمداد می‌کنند. عبداللهی و همکاران (۱۳۹۴) ترس و نگرانی معلمان ضعیف از روشن شدن دانسته‌هایشان را مانع شرکت آنها در مجامع تخصصی می‌دانند. نجفی‌هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۰) کمبود آگاهی و اطلاعات معلمان را از عوامل بازدارنده مشارکت آنان در طرح اقدام پژوهی می‌دانند. از طرفی دین (۲۰۰۶) یکی از فواید اقدام پژوهی را درگیر شدن کنشگران در امر پژوهش می‌داند. موانع مرتبط با اخلاق حرفه‌ای برای اقدام پژوهی در این پژوهش، شامل زیرمؤلفه‌های اهمیت ضعیف به نقش خلاق و رهبری معلم در اقدام پژوهی و موضوعات رویه‌ای و اخلاقی می‌باشند. از نظر کوقلان (۲۰۱۴) فقدان شفافیت نسبت به عقلانیت مشارکت در فرایند اقدام پژوهی، چالش‌هایی را برای اجرا ایجاد می‌کند. دستار و مارکو (۲۰۲۲) فهم نادرست اخلاقیات پژوهشی و اهمیت آن به همراه کمبود حمایت اخلاقی از اصول راه، از عوامل بازدارنده روی آوردن به اقدام پژوهی می‌دانند. عبدی‌نیا و همکاران (۱۳۹۰) تنظیم گزارش‌های کاذب توسط برخی از همکاران و اجرای پروژه‌های تکراری را بر خلاف اخلاق حرفه‌ای در اقدام پژوهی می‌دانند. همچنین جویباری (۱۳۹۹) معتقد است که تعصب و مقاومت در برابر ایده‌های جدید و این تفکر که مشکل مربوط به دیگران است، اقدام پژوهی را با مشکل مواجه می‌سازند. در بیان موانع فناورانه و خلاقانه اقدام پژوهی و در راستای یافته‌های این مطالعه، عبداللهی و همکاران (۱۳۹۴) کمبود تجهیزات، امکانات آموزشی و مقاومت در برابر پذیرش فناوری‌های جدید را از موانع فناورانه در یاددهی و یادگیری می‌دانند. دیوب (۲۰۱۷) ضعف استفاده از فناوری را مانعی در اقدام پژوهی برای دانشجومعلمان به حساب می‌آورد. در رابطه با موانع محیطی و حمایتی اقدام پژوهی و یافته‌های این مطالعه، مددیان (۱۳۹۷) نبود حمایت‌های محیطی کافی، عدم تعامل علمی و اجرایی عوامل انسانی را از جمله مهمترین موانع اثرگذار در انجام اقدام پژوهی از دیدگاه معلمان می‌دانند. رزم طلب و همکاران (۱۳۹۱) عدم حمایت از معلمان در فرایند

پژوهش را از محدودیت‌های اقدام‌پژوهی می‌دانند. صائب و همکاران (۲۰۲۱) فقدان حمایت‌های سازمانی و نهادی را از موانع اقدام‌پژوهی می‌دانند. ویسانی و همکاران (۱۳۹۸) عدم همکاری لازم سیستم محیطی با پژوهشگران را مانع قلمداد می‌کند. مرتلر (۲۰۱۹) ساختارها و نظام آموزشی را برای حمایت از اقدام‌پژوهی مهم می‌داند. از نظر میلر (۲۰۰۳) تغییر یا ارتقای محیطی که قرار است اقدام‌پژوهی در آن انجام شود را از چالش‌های اقدام‌پژوهی می‌داند. ابهام در صلاحیت فرهنگی معلمان برای اقدام از این نظر با یافته‌های مطالعه ناجیوا (۲۰۱۹) هم‌خوانی دارد که فقدان دانش نظری معلمان، ضعف در مهارت‌های فناوری اطلاعات و پژوهش و کمبود دانش اقدام‌پژوهی را از موانع مهم در نظر می‌گیرد. از نظر دین (۲۰۰۶) در بعضی کشورها معلمان بر اساس صلاحیت دانشگاهی و فرهنگی منصوب می‌شوند و آموزش‌های ضمن خدمت متناسب با آنها در نظر گرفته می‌شود. تین داون و همکاران (۲۰۱۹) دانش ناکافی معلمان در انجام و اجرای اقدام‌پژوهی را سدی محکم در اجرای این استراتژی می‌دانند. مهربانی (۲۰۱۷) کمبود دانش تخصصی پژوهش را از چالش‌های درک‌شده توسط معلمان در اقدام‌پژوهی می‌داند. قاسمی‌پویا (۱۳۸۳) ضعف توانایی پژوهشی معلمان و آشنا نبودن اغلب معلمان با فرایند حل مسئله و شمخانی (۱۳۸۸) آشنا نبودن معلمان با روش اقدام‌پژوهی و نگرش منفی آنها نسبت به اقدام‌پژوهی را از جمله عوامل بازدارنده مشارکت معلمان بر می‌شمارند. بدخشان (۱۳۸۴) اطلاعات علمی و عملی مدرس و شمخانی (۱۳۸۸) فقدان نیروی‌های متخصص در آموزش و پرورش را مانع اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی می‌دانند. براساس یافته‌های پژوهش در زمینه ساختار ارزیابی و داوری نامشخص برای اقدام‌پژوهی، رحیمی (۱۳۹۵) بیان می‌کند که ارزشیابی و نظارت بر اقدام‌پژوهی در سطح مطلوبی نیست و از نظر رزم‌طلب و همکاران (۱۳۹۱) نحوه داوری و کیفیت تدریس، محدودکننده‌های اقدام‌پژوهی هستند. گلمکانی و همکاران (۱۴۰۰) ضعف داوری، بازخورد ناکافی نتایج و نبود امتیازات برای رتبه‌بندی منتخبین را از مهم‌ترین چالش‌های اقدام‌پژوهی می‌دانند. نامداری و همکاران (۱۳۹۲) نبود وحدت رویه، دقت ناکافی و عدم آگاهی از ملاک‌های ارزیابی و بازخورد نامناسب را از مشکلات ارزشیابی اقدام‌پژوهی به شمار می‌آورند. همچنین ابراهیمی‌قوام و همکاران (۱۳۸۹) اضافه می‌کنند که فقدان ملاک‌های مورد توافق در ارزشیابی اقدام‌پژوهی، انتشار نتایج این پژوهش‌ها را با مشکل مواجه می‌کند. رضایی‌کمال‌آباد (۱۳۸۴) عامل ارزیابی و عدم بازخورد صحیح به معلمان پژوهنده را، مانع مهم در توسعه این برنامه معرفی کرده است. چایچی و همکاران (۱۳۸۵) عدم وجود نظارت رسمی بر اجرای طرح‌های اقدام‌پژوهی را ضعف در نظر گرفته است. مرتبط با ضعف اطلاع‌رسانی برای اقدام‌پژوهی در تکمیل نتایج و یافته‌های این پژوهش، مدنی و همکاران (۱۴۰۱) ضعف تبلیغات و اطلاع‌رسانی را از موانع بازدارنده پژوهندگی معلمان می‌دانند. همسلی، براوان

و اپلتکا (۲۰۰۵) اطلاع‌رسانی از طرح‌های پژوهشی را ناکافی می‌شمارند. بختیاری و ایرانی (۱۳۹۲) نیز برخی اطلاعات لازم در بعضی مؤسسات مرتبط با موضوع پژوهش را ناکافی می‌دانند. نتایج پژوهش تمسکی (۱۳۸۳) درباره کاستی‌های برنامه معلم پژوهنده حکایت از آن دارد که اطلاع‌رسانی در ترویج و تبلیغ برنامه معلم پژوهنده مؤثر است. او معتقد است، هنوز شیوه‌ها و روش‌های تبلیغ برنامه معلم پژوهنده به صورت سنتی و در حد اطلاعیه و بخشنامه انجام می‌شود. موانع مرتبط با کاربری نتایج و یافته‌های این پژوهش از این نظر با مطالعه مرادی (۱۳۹۵) هم‌خوانی دارد که اقدام‌پژوهی در زمینه‌های غیرکاربردی و یا مسائل و پژوهش‌های بنیادی را اثربخش نمی‌داند. همچنین گل‌مکانی و همکاران (۱۴۰۰) عدم استفاده از نتایج پژوهش‌ها را از موانع مهم اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی می‌دانند. ادیب‌منش و همکاران (۱۴۰۲) مهم‌ترین موانع اقدام‌پژوهی را ضعف در اشاعه و کاربری صحیح نتایج می‌دانند. در راستای یافته‌های این پژوهش و در زمینه موانع غیرآکادمیک تحت عناوین موانع فردی، سازمانی و فراسازمانی، از نظر ولانسکو (۲۰۲۳) اضطراب نوشتن، کمبود زمان، مواد درسی و منبع دانشی ناکافی در رابطه با اقدام‌پژوهی، موانع مهم هستند. سیمونسن^۱ (۲۰۱۳) موقعیت‌های متعارض و ترس از عدم موفقیت، نگرانی و ناامیدی را از موانع بازدارنده در اقدام‌پژوهی می‌داند. کشت‌ورز و همکاران (۱۳۹۶) در راستای یافته‌های این مطالعه، مدیریت زمان، برنامه درسی متراکم و فشرده را از موانع مهم استراتژی اقدام‌پژوهی می‌دانند. در این زمینه شناخت و فرانشناخت نقش اساسی بازی می‌کنند. یافته‌های این پژوهش و نتایج مطالعه رومیانی (۱۳۸۵) در زمینه موانع سازمانی را از این جهت در بر می‌گیرد که ضعف در تهیه امکانات مناسب، نقش روابط در تایید طرح‌ها، عدم برنامه‌ریزی بر پایه پژوهش؛ عدم حمایت مالی؛ نبود شایسته‌سالاری؛ کلی بودن موضوعات و عدم شفافیت را از موانع سازمانی و ساختاری اقدام‌پژوهی قلمداد می‌کند. همچنین هزارجریبی و همکاران (۱۳۹۰) کمبود آگاهی و اطلاعات معلمان؛ نبود امکانات و منابع علمی؛ نگرش و عملکرد مدیران؛ کمبود زمان و عدم رجحان تصمیم‌های متکی بر پژوهش را از موانع سازمانی عدم مشارکت معلمان در طرح اقدام‌پژوهی بر می‌شمارند. در تکمیل نتایج، چاپچی و همکاران (۱۳۸۵) مشخص نبودن متولیان برنامه معلم پژوهنده و شرح وظایف بخش‌های مختلف آموزش و پرورش را به‌عنوان موانع مطرح کرده‌اند. شهری (۱۳۹۷) حمایت ناکافی مدیران؛ تراکم زیاد دانش‌آموزان در کلاس درس؛ اطلاع‌رسانی نامناسب؛ و اسلاتسکی و کریستنسن (۲۰۰۵) ۲ نهادینه‌نشدن فرهنگ پژوهش و تسهیلات مالی نامناسب را به‌عنوان موانع سازمانی اجرای استراتژی اقدام‌پژوهی برمی‌شمارند. مطالعه محمدلو و همکاران (۱۴۰۲) در زمینه موانع فراسازمانی بر عدم دسترسی آسان به داده‌های پژوهش و ضعف

^۱. Simonsen

^۲. Slutsky & Christenson

زیرساخت‌ها، ضعف اعتماد به یافته‌های پژوهشی، ناهماهنگی عناصر فراسازمانی و وجود محدودیت‌ها و نبود سیاست‌گذاری درست در امر پژوهش تاکید دارد. این موانع به صورت فرهنگی، سیاست‌گذاری و نظام آموزشی خودشان را نشان می‌دهند. یافته‌های این پژوهش در زمینه موانع نظام آموزشی با مطالعه زاجیک و همکاران (۲۰۲۱) از این نظر هم‌سو است که معتقدند نظام آموزشی معاصر باید بر اهمیت کار پژوهشی و تحلیلی معلمان به همراه آموزش روش‌شناسی برای هدایت اقدامات بازتابی تأکید کند.

پیشنهادات اجرایی

درک درست از فعالیت‌های معلمان پژوهنده و اقدامات اجرایی زیر نیز می‌توانند اثرگذار و مفید باشند:

- استفاده از ظرفیت دکتر معلم‌های مناطق برای پیشبرد اهداف پژوهشی
- ایجاد گروه‌های پژوهشی در مدارس و انتخاب پژوهشگر نمونه در هر مدرسه برای رقابت با سایرین
- کاستن از بار آموزشی معلمان با اختصاص دو ساعت از فعالیت موظف به انجام پژوهش و خودبالندگی
- اختصاص امتیاز به فعالیت‌های اقدام‌پژوهی با هدف تأثیرگذاری در ارزشیابی سالیانه
- طراحی سایت و ایجاد بانک اطلاعاتی برای فعالیت‌های پژوهشی و تألیفات آنها
- تشکیل باشگاه معلمان اقدام‌پژوه و آموزش حرفه‌ای آنها با مدرسان حرفه‌ای

فهرست منابع

- آهنچیان، محمدرضا و محمدآقایی، مهدی. (۱۴۰۱). اقدام پژوهی (از طراحی تا ارزیابی). چاپ پنجم. تهران، رشد.
- ابراهیمی قوام، صغری و پور موسی، مرتضی. (۱۳۸۹). تحقیقات آموزشی: چالش‌ها و موانع؛ پژوهش‌نامه آموزشی، (۱۲)، ۵۹-۶۴.
- ابیلی، خدایار؛ حاج خزیمه، مجتبی؛ پورکریمی، جواد و حاتمی، محمدرضا. (۱۳۹۹). شناسایی مؤلفه‌های توسعه حرفه‌ای مدیران گروه‌های آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی. علوم دریایی، (۲)، ۱۸-۱.
- ادیب منش، مرزبان؛ همتی، علی و نامداری، مهدی. (۱۴۰۲). آسیب شناسی وضعیت موجود معلم پژوهنده (پژوهش در عمل) و ارائه راهکارهایی جهت تقویت و گسترش آن در نظام آموزش و پرورش. پژوهش در برنامه ریزی درسی، (۴۷)۲، ۱۱۳-۱۳۰.
- بازرگان، عباس. (۱۳۸۳). «اقدام پژوهی و کاربرد آن در تعلیم و تربیت». تعلیم و تربیت، (۳۵ و ۳۶)، ۴۱-۵۲.
- باقری صمغ آبادی، حسن؛ قربان جهرمی، رضا؛ بختیاری، ابوالفضل و حسین نژاد، محمد حسین. (۱۴۰۱). واکاوی روش کنش پژوهی در دانشگاه فرهنگیان. رهبری و مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، (۴)۱۶، ۳۹۶-۳۷۷.
- بدخشان، عصمت. (۱۳۸۴). بررسی نقاط ضعف کلاس های اقدام پژوهی و ارائه راهکارهای استفاده مطلوب از این کلاس‌ها. مدارس کارآمد، (۴۲)، ۶۲-۴۲.
- بختیاری، ابوالفضل. (۱۳۸۶). اقدام پژوهی و برنامه درسی غیر متمرکز. پژوهشنامه آموزشی، (۲۵). معلم پژوهنده، مرداد ماه، ۶۳-۶۰.
- پویا، علیرضا و اخروی، امیرحسین. (۱۳۸۸). راهبرد کیفی پژوهش عملی. مفهوم، پارادایم، نوع شناسی و مباحث تکمیلی. کتاب ۸۰، ۸۰-۹۶.
- تمسکی، محمدرضا. (۱۳۸۳). شناسایی قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای معلم پژوهنده؛ معلم پژوهنده؛ (۱۶)، ۱۸-۲۳.
- جعفری احمد آبادی، حسن. (۱۳۸۹). مطالعه بنیادهای فلسفی روش تحقیق اقدام پژوهی (معلم پژوهنده). پایان نامه کارشناسی ارشد پیام نور تهران.
- جوانک لیاولی، ماندانا؛ ابیلی، خدایار؛ پورکریمی، جواد؛ سلطانی عربشاهی، کامران. (۱۳۸۶). ارائه الگوی توسعه حرفه‌ای مدیران گروه‌های آموزش بالینی: مورد دانشگاه‌های علوم پزشکی دولتی شهر تهران. راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، (۳)۱۰، ۲۱۸-۲۰۳.
- جویباری، لیلا. (۱۳۹۹). اقدام پژوهی. گزارش یک کارگاه آموزشی برای اقدام پژوهان. پژوهش، جلد ۱۲، ۳۱-۲۴.
- چاپچی، پریچهر و همکاران. (۱۳۸۵). ارزیابی میزان تحقق اهداف برنامه معلم پژوهنده، تعلیم و تربیت، (۸۵)، ۱۰۷-۱۲۳.
- حسن زاده، رمضان. (۱۳۸۵). بررسی موانع و عوامل کاربست یافته‌های پژوهشی توسط دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، تعلیم و تربیت، سال بیستم، (۴)، ۶۸-۳۹.

- حمیدی، کامران. (۱۳۹۵). بررسی موانع اقدام‌پژوهی از دیدگاه معلمان مقطع متوسطه دوره دوم شهرستان سرباز. پایان نامه ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد انار.
- دلاور، علی. (۱۳۸۳). روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: انتشارات نشر ویرایش.
- رزم طلب، تاصر و قاسمی خلیفه لو، ابراهیم. (۱۳۹۱). شناسایی موانع و محدودیت‌های اقدام‌پژوهی از دیدگاه معلمان پژوهنده شهرستان سرعین. مطالعات، (۴۲)، ۳۱-۱۴.
- رحیمی، زینب. (۱۳۹۵). بررسی مشکلات اجرای طرح معلم پژوهنده. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده شهید چمران اهواز.
- رضایی کمال آباد، امیرحسین (۱۳۸۴). بررسی موانع و چشم اندازهای اقدام پژوهی در آموزش و پرورش شهر اصفهان؛ قابل دسترس در: <http://thesis.ui.ac.ir/abstracts/edu/thirteen232.htm>
- رنوف، علی و مجسن پور، بهرام. (۱۳۷۷). پژوهش در آموزش «مجموعه مقاله‌ها». واحد انتشارات پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش، تهران.
- رومیانی، یارالله؛ میرشاه جعفری، سید ابراهیم و نصر اصفهانی، احمدرضا. (۱۳۸۵). موانع سازمانی و آموزشی مربوط به فعالیت‌های پژوهشی دبیران آموزش و پرورش. علوم تربیتی و روان‌شناسی، ۷۴-۵۹.
- ساعدی نسب، زینب. (۱۳۹۸). شناسایی و تحلیل عوامل امتناع و شرایط امکان پژوهی معلمان مدارس ابتدایی شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبایی.
- ساک، رضا. (۱۳۸۸). سواد پژوهشی معلم، راهنمایی برای ژرف اندیشی درباره یاددهی - یادگیری. پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش.
- سرشتی، منیژه و همکاران. (۱۳۸۹). بررسی موانع انجام پژوهش از دیدگاه پرستاران و ماماها شاغل در بیمارستان های شهرکرد در سال ۱۳۸۴ - ۱۳۸۳. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام؛ (۲)، ۱۵-۷.
- شمخانی، اژدر. (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر اقدام پژوهی معلمان مقاطع ابتدایی و راهنمایی دولتی منطقه فامنین در سال تحصیلی ۱۳۸۷-۱۳۸۶، پایان نامه کارشناسی ارشد؛ تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- شهری، مهتری. (۱۳۹۷). بررسی موانع پیاده‌سازی طرح معلم پژوهنده در آموزش و پرورش و ارائه راهکارهایی برای بهبود آن. (مورد مطالعه: آموزش و پرورش شهرستان قدس). پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علم و فرهنگ.
- صافی، احمد. (۱۳۸۰). اهمیت پژوهش در آموزش و پرورش، تلاش، چالش‌ها و سیاست‌های آینده. پژوهشنامه آموزشی، ۱۱.
- صافی، احمد. (۱۳۸۲). برنامه معلم پژوهنده در آموزش و پرورش. تعلیم و تربیت، (۳۳ و ۳۴).
- فیاض، ایراندخت؛ همایونفرد، آنتیا؛ سجادی، سید مهدی و ساکی، رضا. (۱۳۹۸). نمودشناسی تفسیر افق‌ها، تنگناها و راهکارهای برنامه معلم پژوهنده به مثابه اقدام‌پژوهی بر پژوهشگری معلمان. روانشناسی تربیتی. دانشگاه علامه طباطبایی، (۵۴)، ۹۶-۱۱۷.
- قمشی، فضل‌الله. (۱۳۹۱). بررسی عوامل بازدارنده مؤثر بر پژوهش‌های فرهنگیان. اسلام و پژوهش‌های تربیتی، (۷)، ۱۸۴-۱۶۵.

- قاسمی پویا، اقبال. (۱۳۸۳). راهنمای معلمان پژوهنده؛ تهران: کاج.
- عابدی، احمد؛ شوافی، علیرضا و جعفری هرندی، بتول. (۱۳۸۶). روش شناسی اقدام‌پژوهی و کاربرد آن در پژوهش‌های علوم رفتاری. حوزه و دانشگاه. روش‌شناسی علوم انسانی، ۱۳(۱۵): ۷۱-۸۹.
- عبداللهی، بیژن و صفری، اکرم. (۱۳۹۴). بررسی موانع اساسی فراروی رشد حرفه‌ای معلمان، نوآوری‌های آموزشی، ۱۵(۵۸): ۹۹-۱۳۴.
- عبدی نیا و یاسین و اپروز، کمال. (۱۳۹۰). نقش اقدام‌پژوهی در رشد و توسعه حرفه‌ای معلمان. کنفرانس ملی دستاوردهای نوین جهان در تعلیم و تربیت و روانشناسی.
- کچویی، محسن؛ زین‌آبادی، حسن رضا؛ آراسته، حمیدرضا و عباسیان، حسین. (۱۳۹۷). «انگیزش انتقال آموزش‌های ضمن خدمت اقدام‌پژوهی: آزمون یک الگو و ارزیابی وضع موجود در مدارس متوسطه شهرستان‌های استان تهران»، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشکده الزهراء(س). اندیشه‌های نوین تربیتی، ۱۴(۱): ۵۵-۸۳.
- کمالی، محمدباقر. (۱۳۸۵). «تحقیقات مشارکتی: رهیافت‌ها، تجربیات»، روستا و توسعه، ۹(۴): ۲۵۷-۲۱۷.
- کشت‌ورز کندازی، احسان و شکوهی، محمد جعفر. (۱۳۹۶). بررسی موانع اقدام‌پژوهی از دیدگاه معلمان پژوهنده دوره ابتدایی شهرستان مرودشت. توسعه حرفه‌ای معلم، ۲(۴): ۶۱-۴۹.
- گرچی پور، حسین؛ خاشعی، وحید؛ اسلامبولچی، علیرضا و اصغری صارم، علی. (۱۳۹۸). الگوی ارزشیابی فرایند خط مشی‌گذاری فرهنگی، با رویکرد مطالعه کیفی اسناد فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مدیریت دولتی، دوره ۱۱(۱): ۷۲-۴۷.
- گلمکانی، ملیحه؛ حسینی، رضوان؛ آهنچیان، نرگس و بنی‌اسد، شهین. (۱۴۰۰). تجارب زیسته معلمان از نحوه اجرای طرح‌های درس پژوهی و اقدام‌پژوهی در مدارس ابتدایی. راهبردهای نوین تربیت معلمان، ۷(۱۲): ۱-۲۶.
- گویا، زهرا. (۱۳۸۳). تاریخچه تحقیق عمل و کاربرد آن در آموزش. فصلنامه تعلیم و تربیت، تهران، ۳ و ۴.
- مددیان، مرضیه. (۱۳۹۷). بررسی موانع انجام اقدام‌پژوهی از دیدگاه معلمان منطقه انگوران. چهارمین کنفرانس ملی توانمندسازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات مدیریت، جلد اول، ۴۴-۳۰.
- مرادی، سجاد. (۱۳۹۵). اقدام‌پژوهی. دایره‌المعارف تعلیم و تربیت فنی. پژوهشکده دانشنامه نگاری.
- مدنی، سید هادی؛ محمدی پویا، سهراب؛ سیدی نظرلو، سید طاهر و عظیمی آقیلاغ، احد. (۱۴۰۱). واکاوی چالش‌ها و موانع اصلی بازدارنده پژوهندگی معلمان در آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی؛ مطالعه پدیدار شناسی، مطالعات آموزش و یادگیری، ۱۴(۲): ۸۳-۲۸-۱.
- میرشفیعی لنگری، سید تیمور. (۱۳۸۵). اقدام‌پژوهی در آموزش و پرورش و موانع و مشکلات اجرایی آن. قابل دسترس در: <http://stml.blogfa.com/post-8.aspx>
- محمد لو، مریم؛ محملو، اکرم و احمدی، سعید. (۱۴۰۲). شناسایی موانع گرایش معلمان ابتدایی به پژوهش و ارائه راهکارهای بهبود آن. پژوهش در روش‌های آموزش، ۱۱(۱): ۲۳-۴۶.
- محمدی فرید، مریم. (۱۳۹۰). بررسی عوامل انگیزاننده معلمان به انجام پژوهش از دیدگاه رابطین پژوهشی پژوهشگران آموزش و پرورش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد.

نامداری پژمان، مهدی؛ قنبری، سیروس و محمودی، حشمت‌الله. (۱۳۹۰). شناسایی موانع اجرای برنامه معلم پژوهنده از دید معلمان و کارشناسان: مورد مطالعه استان همدان. پژوهش‌های آموزش و یادگیری دانشگاه شاهد، ۲۰(۳)، ۲۱۶-۱۹۵.

نجفی هزار جریبی، حبیب‌الله و قلی‌زاده، محمد. (۱۳۹۰). شناسایی عوامل درون سازمانی مشارکت معلمان در طرح اقدام پژوهی. تربیت، (۴)، ۹۶-۸۹.

نمازی فرد، طاهره. (۱۳۹۴). فهم آسیب‌های مربوط به اقدام‌پژوهی معلمان و عوامل بازدارنده آنها از پژوهش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز.

ویسانی، یوسف و دل‌پیشه، علی. (۱۳۸۹). بررسی موانع و مشکلات پژوهشی در حوزه علوم پزشکی ایران از دیدگاه اعضای هیات علمی، کارشناسان پژوهشی و دانشجویان (مرور سیستماتیک). مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی ایلام، ۲۵-۱۳.

- Abdinia, Y., & Aprooz, K. (2019). The role of action research in the professional growth and development of teachers. *The National Conference of New World Achievements in Education and Psychology*. [In Persian]
- Abdollahi, B., & Safari, A. (2019). Investigating the main obstacles to teachers' professional development, *Educational Innovation*, 15(58), 134-99. [In Persian]
- Abedi, A., Shoafi, A., & Jafari Harandi, B. (2008). Action research methodology and its application in behavioral science research. District and university quarterly. *Methodology of Humanities*, 13(15), 71-89. [In Persian]
- Abili, Kh., Haj Khuzaimah, M., Pourkarimi, J. and Hatami, M. (2019). Identifying the components of professional development of managers of educational groups of universities and higher education institutions. *Scientific and Educational Quarterly of Marine Sciences*, (2), 1-18. [In Persian]
- Adib Manesh, M., Hemmati, A., & Namdari, M. (2022). Challenges of the current situation of the teacher researcher (research in practice) and providing solutions to strengthen and expand it in the education system. *Research in curriculum planning. Second period, number 47 (consecutive)*. 113-130. [In Persian]
- Ahanchian, M. R., & Mohammad Aghaei, M. (2021). *Action research (from design to evaluation)*. Rosh Publications. [In Persian]
- Albalawi, A.C. & Johnson, L.N. (2022). Action research skills among public school teachers: A cross cultural study. *Research in education and science (IJRES)*, 8(2), 286-310.
- Albrenica, J.T. and Cascolan, H.M. (2022). Impact of action research in education: experiences and challenges faced by teachers. *Scientific and management research*, 5(2), 1-15.
- Arnold, I. J. (2008). Course level and the relationship between research productivity and teaching effectiveness. *Economic Education*, 39(4), 307-321.
- Badakhshan, E. (2004). Investigating the weaknesses of action research classes and providing solutions for optimal use of these classes. *Effective schools*, (42), 42-62. [In Persian]
- Bakhtiari, A. (2008). Action research and decentralized curriculum. *Educational research*, (25) 60-63. [In Persian]
- Bagheri Samghabadi, H., Ghorban Jahromi, R., Bakhtiari, A., & Hossein Nejad, M. H. (2022). Analyzing the action research method in Farhangian University. *Educational*

- Leadership and Management, Islamic Azad University, Garmsar Branch, 16(4), 377-396. [In Persian]*
- Bazargan, A.(2008). Action research and its application in education. *Education, (35- 36), 41-52. [In Persian]*
- Barazan, N. H (2007). Action research pedagogy in a new cultural setting: The Syrian experience, retrieved from <http://arj.sagepub.com/cgi/content/abstract/5/3/307>.
- Bilgili, Y. (2005). The teachers' process of change through action research. The Florida State University.
- Bohakovam, K.(2023). Barriers to and facilitators of research use in policy making. *BMC Health Services Research,14, 38-55.*
- Brookmyer, J. (2007). Findings from a survey of the CRESS Teacher Research Program. *Windows on our classroom, 12, 123-133.*
- Burns, A. (2005). Action research: An evolving paradigm?. *Language teaching, 38(2), 57-74.*
- Burns, A. (2011). Action research in the field of second language teaching and learning. *Handbook of research in second language teaching and learning, 2, 237-253.*
- Burns, D. (2014). Systemic action research: Changing system dynamics to support sustainable change. *Action Research, 12(1), 3-18.*
- Chaichi, P. and et als. (2005). Evaluating the degree of achievement of the goals of the teacher-researcher program. *Education and Training Quarterly,(85),107 -133. [In Persian]*
- Chen, Y., Nixon, M. R., Gupta, A., & Hoshower, L. (2010). Research Productivity of Accounting Faculty: An Exploratory Study. *Business Education, 3(2), 101-115.*
- Chevalier, J. M., & Buckles, D. J. (2019). Participatory action research: Theory and methods for engaged inquiry. Routledge.
- Clark, J.S., Porath, S., Thiele, J., & Jobe, M.(2014). *Action research*. London. Routledge.
- Coghlan, D. and Brydon-Miller, M.(2014). *The SAGE encyclopedia of action research*. Sage publications, Ltd.
- Creswell, J.W.(2012). Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research. Person Publications.
- Dancy, B. L., Wilbur, J., Talashek, M., Bonner, G., & Barnes-Boyd, C. (2004). Community-based research: barriers to recruitment of African Americans. *Nursing outlook, 52(5), 234-240.*
- Department of Education (2017). Action research. Retrieved from: google/15dTsf.
- De Zeeuw, G. (2003). Helping others: Projects or research? *Community and Applied Social Psychology, 13, 496-503.*
- Dean,L.B.(2006). Action research: A viable alternative for in-service teacher professional development. *Quality in Education: Teaching and Leadership in Challenging Times, 127-155.*
- Delavar, A.(2013). Research method in psychology and educational sciences. Nashre- viyesh.. [In Persian]
- Destar, J.M.; and Marco, C.(2022). Teachers as researchers: Skills and challenges in action research making. *Theory and Application in Elementary and Secondary Education, 4(2), 95-104.*
- Dick, B.(2002). Postulate programs using action research; Retrieved from: www.scu.edu.au/schools/gem/ar/arp/ppar.html.
- Dick, B. (2006). Action research literature 2004-2006: Themes and trends. *Action research, 4(4), 438-458.*

- Dube, B.(2017). Challenges of using action research as a teaching and learning strategy. [Unpublished Doctoral Thesis, University of Venda].
- Ebrahimi Qavam, S., & Pour Moussa, M.(2009). Educational research: challenges and obstacles; *Educational Research*, (12), 64-59.[In Persian]
- Edwards-Groves, C., & Kemmis, S.(2016). Pedagogy, Education and Praxis: understanding new forms of inter-subjectivity through action research and practice theory. *Educational Action Research*, 24(1), 77-96.
- Efron, S. E., & Ravid, R. (2013). *Action research in education: A practical guide*. Guilford Press.
- Gorjipour, H., Khashai, V., Islambolchi, A., & Asghari Sarem, A. (2018). Evaluation model of cultural policy making process, with the approach of qualitative study of cultural documents of the Islamic Republic of Iran. *Public Administration*, 11(1), 47-72. [In Persian]
- Fayyaz, I., Homayunfard, A., Sajjadi, S. M. & Saki, R. (2018). Phenomenological interpretation of the horizons, bottlenecks and solutions of the teacher-researcher program as an action research on teachers' research. *Educational Psychology*,(54), 91-117. [In Persian]
- Ghasemi Pouya, I. (2013). *Guide for research teachers*.Kaj. [In Persian]
- Golmakani, M., Hossein Qoli, R., Ahanchian, N., & Bani Asad, S. (1400). Lived experiences of teachers on how to implement lesson research and action research plans in elementary schools. *Theory and Practice in Teacher Education*, 7(12), 26-1. [In Persian]
- Gouya, Z.(2013). The history of action research and its application in education. *Education*,(3-4). [In Persian]
- Hamidi, K.(2015). Investigating the obstacles of action research from the point of view of secondary school teachers of Sarbaz city. Master's thesis of Islamic Azad University, Anar branch. [In Persian]
- Hassanzadeh, R.(2006). Examining obstacles and factors in the application of research findings by universities and executive bodies, *Education and Training*, 20th year, vol. (4), 39-68. [In Persian]
- Hemsley-Brown, J., & Oplatka, I. (2005). Bridging the research-practice gap: barriers and facilitators to research use among school principals from England and Israel. *International Journal of Public Sector Management*, 18(5), 424-446.
- Hine, G.S.C.(2013). The importance of action research in teacher education programs. *Issues in educational research*, 23(2), 151-163.
- Hopkins, D. (2002). *A Teacher's Guide to Classroom Research* (3rd ed.). Buckingham
- Inanc, O. & Tuncer, O. (2011). The effect of academic inbreeding on scientific effectiveness. *Scientometrics*, 88(3), 885-898.
- Jafari Ahmadabadi, H.(2009). Studying the philosophical foundations of the action research method (teacher researcher) [Master's thesis, Payam Noor University]. [In Persian]
- Jaipal, K., & Figg, C. (2011). Collaborative action research approaches promoting professional development for elementary school teachers. *Educational action research*, 19(1), 59-72.
- Javanak Liavali, M., Abili, K., Pourkrimi, J., & Soltani Arabshahi, K. (2006). Presenting the model of professional development of managers of clinical education groups: the case of Tehran State Universities of Medical Sciences. *Education Strategies in Medical Sciences* 10(3)-218-203. [In Persian]
- Joybari, L.(2019). Action research Report of a training workshop for action researchers. *Scientific Research*. 12, 24-31. [In Persian]

- Kachooei, M., Zein Abadi, H.R., Arasteh, H. & Abbasian, H. (2017). Motivation of the transfer of in-service trainings of action research: testing a model and evaluating the current situation in secondary schools of the cities of Tehran province. *Quarterly Journal of New Thoughts on Education*, 14(1), 55-83. [In Persian]
- Kamali, M.B. (2015). "Participatory research: approaches, experiences", *Village and Development*, 9(4), 217-257. [In Persian]
- Kesht-varz Kendazi, E., & Shokouhi, M. J.(2016). Investigating the barriers to action research from the perspective of primary school teacher researchers in Marvdasht city. *Teacher's Professional Development Quarterly* 2(4), 61-49. [In Persian]
- Kiley, M., & Mullins, G. (2005). Supervisors' conceptions of research: What are they? *Educational Research*, 49(3), 245-262.3.
- Kusure, L. P., Mutanda, L., Mawere, D., & Dhliwayo, L.(2006). Factors influencing research productivity among lectures in teachers' colleges in Zimbabwe. *Education, Science and Technology*, 1(2), 47-60.
- Langer, Y., Bubeck, J., & Schaffe, Th.(2023). Barriers to the use of action research in information systems. A literature review. AMCIVS conference website.
- Lewin, K. (1946). Action research and minority problems. *Journal of social issues*, 2(4), 34-46.
- Li, X., Yang, Y., Chu, S.K.W., Zainuddin, Z., & Zhang. (2022). Applying synchronous teaching and learning for flexible learning in higher education: an action research study at a university in Hong Kong, *Education*, 42(2), 211-227.
- Lincoln, Y. S. & E. Guba(1985). *Naturalistic enquiry*. Beverley Hills, CA: Sage.
- Lufungulo, E. S., Mambwe, R., & Kalinde, B. (2021). The meaning and role of action research in education. *Multidisciplinary Journal of Language and Social Sciences Education* (2664-083X, Online ISSN: Print ISSN: 2616-4736), 4(2), 115-128.
- Madadian, M. (2017). Examining the barriers to conducting action research from the point of view of Angoran district teachers. *The Fourth National Conference of Community Empowerment in the Field of Humanities and Management Studies*, 1, 30-44. [In Persian]
- Madani, S. H.; Mohammadi Poya, S.; Sidi Nazarlou, S. T. and Azimi Aqilagh, A. (1401). Analyzing the main challenges and obstacles preventing teachers' research in education in East Azarbaijan Province; Study of Phenomenology, *Education and Learning Studies*, 14(2), 1-28. [In Persian]
- Mapa, D. S. (2017). *Research culture in the Philippines*. Presented during the National Academy of Science and Technology, Philippines (NAST PHIL).
- Mayers, K. (1996). *School Improvement in Practice*. Falmer press.
- Mertler, C. A. (2016). *Action research: Improving schools and empowering educators*. Sage Publications.
- Mertler, C. A. (2019). *The Wiley handbook of action research in education*. Wiley Blackwell.
- Miller, M.B., Greenwood, D., & Maguore, P.(2003). Why action research. *Action Research*, 1(1); 9-28. SAGE Publication.
- Mirshafie Langari, S.T.(2005). Action research in education and its implementation obstacles and problems. Available at: <http://stml.blogfa.com/post-8.aspx>. [In Persian]
- Mohammadi Farid, M. (2019). Examining the motivating factors of teachers to conduct research from the point of view of research liaisons of education researchers [Master's thesis]. [In Persian]

- Mohammad Lu, M.; Mohammadlou, A. and Ahmadi, S.(2023). Identifying the obstacles of primary teachers' orientation to research and providing ways to improve it. *Research in Education Methods*, 1(1), 23-46. [In Persian]
- Moradi, S. (2015). *Action research Encyclopedia of technical education*. Encyclopedia Research Institute. [In Persian]
- Nagibova, G. (2019). Professional development: The challenges of action research implementation in Kazakhstan. *International Academy Journal Web of Scholar*, 2(9 (39)), 17-24.
- Najafi Hezar Jaribi, H., & Qolizadeh, M.(2019) Identifying the intra-organizational factors of teachers' participation in the action research project. *Tarbiat Education*, (4), 89-96. [In Persian]
- Namazi Fard, T.(2014). Understanding the harms related to teachers' action research and the factors preventing them from doing research [Master thesis, Shiraz University]. [In Persian]
- Namdari Pejman, M., Ghanbari, C., & Mahmoudi, H.(2019). Identifying obstacles to the implementation of the teacher-researcher program from the point of view of teachers and experts: the case study of Hamadan province. *Teaching and Learning Researches of Shahed University*, 20(3). 195-216. [In Persian]
- Nolen, A. L., & Putten, J. V. (2007). Action research in education: Addressing gaps in ethical principles and practices. *Educational Researcher*, 36(7), 401-407.
- Othman, N and Yee, C.S.(2016). The challenges of action research implementation in Malaysia schools. *Social Science and Humanities*, 24(1); 43-52.
- Patton, M.Q.(2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice* (Fourth ed.). Thousand Oaks, California: SAGE publications, Inc.
- Pouya, A., & Okhravi, A.(2008). Qualitative strategy of practical research. Concept, paradigm, typology and supplementary topics. *Book 80 Quarterly*. 80-96. [In Persian]
- Qomshi, F.(2011). Investigating the effective inhibiting factors on the researches of educators. *Islam and educational research*, (7), 165-184. [In Persian]
- Rahimi, Z.(2015). Examining the problems of implementing the research teacher project [Master's thesis, Shahid Chamran University of Ahvaz]. [In Persian]
- Rauf, A. and Mohsenpour, B.(1998). *Research in Education "Collection of Articles*. Ministry of Education Research Institute Publishing Unit. [In Persian]
- Razmtalab, N., & Ghasemi Khalife Lo, E. (2011). Identifying obstacles and limitations of action research from the perspective of teacher researchers in Sarein city. *Studies*, (42), 14-31. [In Persian]
- Reason, p. S., Bradbury, H. (2001). *Handbook of Action Research: participative Inquiry practice*. SAGE publication.
- Rezaei Kamal Abad, A.H.(2004). Investigating the barriers and prospects of action research in the education of Isfahan. Available at <http://thesis.ui.ac.ir/abstracts/edu/thirteen232>. [In Persian]
- Rosenthal, W. A., & Khalil, D. D. (2010). Exploring the challenges of implementing participatory action research in the context of HIV and poverty. *Curationis*, 33(2), 69-78.
- Rumiani, Y., Mirshah Jafari, S. E., & Nasr Esfahani, A.R.(2008). Organizational and educational obstacles related to the research activities of education teachers. *Educational Sciences and Psychology*, 59-74. [In Persian]
- Saeb, F.S.A., Nejadansari, D., & Moinzadeh, A.C.(2021). The impact of action research on teacher professional development perspectives from Iranian EFL teachers. *Teaching English language*, 15(2), 265-297.

- Saedi Nasab, Z.(2018). Identification and analysis of refusal factors and conditions for the possibility of research among primary school teachers in Tehran [Master's thesis, Allameh Tabatabai University]. [In Persian]
- Safi, A.(2008). The importance of research in education, efforts, challenges and future policies. *Educational Research Paper*, (11). [In Persian]
- Safi, A.(2012). Research teacher program in education. *Education*, No. 33 and 34. [In Persian]
- Saki, R.(2008). Teacher research literacy, a guide for thinking deeply about teaching-learning. Education Research Institute. [In Persian]
- Salazar-Clemina, R. M. (2006). Higher education research in the Philippines: Policies, practices, and problems. In *Higher Education, Research, and Knowledge in the Asia Pacific Region* (pp. 185-200). Palgrave Macmillan US.
- Sandelowski, M., & Barroso, J. (2007). *Handbook for synthesizing qualitative research*. Springer Publishing Company.
- Segal, S.U.(2009). Action research in mathematics education, a study of a master's program for teachers [Doctoral thesis, Montana State University].
- Sereshti, M. and et als. (2009). Examining the obstacles to conducting research from the point of view of nurses and midwives working in Shahrekord hospitals in 2004-2005. *Scientific Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 15(2), 7-13. [In Persian]
- Shahravi, M.(2017). Examining the obstacles to the implementation of the teacher-researcher plan in education and providing solutions for its improvement [Master's thesis, The University of Science and Culture]. [In Persian]
- Shamkhani, A.(2008). Investigating the effective factors on the research actions of elementary school teachers and government guidance in Famenin region in the academic year of 2007-2008 [Master's thesis, Shahid Beheshti University]. [In Persian]
- Simonsen, J.(2013). A concern for engaged scholarship. The challenges for action research projects. *Scandinavian Journal of Information Systems*, 21(1), 124-141.
- Slutsky , R ., & Christenson, M . (2005). Teacher tales of action research: Trials and Triumphs. *Leadership in learning*, (11), 17-35.
- Tamasokki, M. R.(2008). Identifying the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the teacher researcher. *Special Letter of The Teacher Researcher*,(16), 18-23. [In Persian]
- Taylor, P. C., & Medina, M. N. D. (2013). Educational research paradigms: From positivism to multi-paradigmatic. *Meaning-Centered Education*, 1(2), 1-13.
- Tindowen, D. J., Guzman, J., & Macanang, D. (2019). Teachers' conception and difficulties in doing action research. *Universal Journal of Educational Research*, 7(8), 1787-1794.
- Tingabgab, V., & Binayao, B. (2023). Challenges faced by the public elementary school teachers in conducting action research. *Teacher Education and Curriculum Studies*, 8(1), 14-22.
- Tomal, D.R.(2003). *Action research for educators*. The scarecrow press, Inc.
- Ulla, M. B. (2018). Benefits and challenges of doing research: Experiences from Philippine public school teachers. *Issues in Educational Research*, 28(3), 797-810.
- Valli, L. and Hawley, W.D. (2002). *Designing and Implementing School-based Professional Development*. OECD.
- Velansco, J.D. (2023). Challenges and difficulties encountered by teachers in the conducting of action research writing. Department of education. Republic of Phillipines.

- Vinluan, L. R. (2011). Research productivity in education and psychology in the Philippines and comparison with ASEAN countries. *Scientometrics*, 91(1), 277-294.
- Visani, Y., & Del Pisheh, A. (2009). Investigating obstacles and research problems in Iran's medical sciences from the perspective of faculty members, research experts and students (systematic review). *Scientific Journal of Ilam University of Medical Sciences*, 13-25. [In Persian]
- Weiler, J. (2007). Who gets it? Engaging in action research in Zimbabwe. *Action Research*, 5(2), 139-159.
- Ynalvez, M.A. & Shrum, W.M. (2011). Professional networks, scientific collaboration, and publication productivity in resource-constrained research institutions in a developing country. *Research Policy*, 40, 204-216.
- Zajic J.O; Mamutore, A. and Maksimouc, J.(2021). The role of action research in teachers' professional development. *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, 9(3), 301-317.
- Zeichner, K. (2001) 'Educational Action Research', in P. Reason and H. Bradbury(eds.), *Handbook of Action Research: Participative Enquiry and Practice*. London: Sage.
- Zuber-Skerritt, O., & Perry, C. (2002). Action research within organisations and university thesis writing. *The learning organization*, 9(4), 171-179.